

Jeges ár borítja fél-Aradmegyét

A vadvizek tengere árasztotta el a megye északi részét — Veszedelemes jégtorlaszok fenyegetik a Marospart lakosságát — Eredménytelenül végződtek az első robbantási kísérletek Aradon — A hatóságok eredményteljes küzdelmet folytatnak a romboló elemmel — Jelentések a megyéből — Mi a helyzet Aradon?

Kedden új robbantásokkal kísérleteznek Aradon a temesvári utász-csapatok

Az árvízveszedelem vasárnap óta egyre nő Aradmegye és a város területén. Ezek és ezek zarándokolnak naponta a Maros-partra, figyelve a torlaszként égnék meredő jégtömböket. A közvetlen veszélyt Aradon a hétfő délutáni robbantások elhárították ugyan, de a nagyobbik veszedelmet annál nehezebb elhárítani, mert azt a megyei vadvizeknek emberemlékezet óta nem észlelt méretű, hatalmas megduzzadása idézte elő. A hegyekben még mindig nagytömegű hó áll, amelyet a hétfőn elindult meleg eső olvasztani kezdett. A megyei és városi hatóságok minden elképzelhető óvintézkedést megtettek: permanens szolgálat működik úgy a megyeházán, mint a város mérnöki hivatalában és a hatóságok fejei mindenütt az első köztök vannak, ahol a mentési munkálatok alkalmazása vált szükségessé.

Kisjenő álmatlan éjszakája

Az Aradi Közlöny szerkesztősége permanens szolgálatot tartott az elmúlt vasárnapi nap folyamán is s az időrendi sorrendben beérkező események hírére a legpontosabban feljegyeztük. Az elmúlt két nap eseményeit tehát az alábbi összefoglalásban ismertethetjük olvasóink táborával:

A megyeházán Hunyár Algernon prefektus-helyettes bizottsági tag és Nichin János dr. megyei főtitkár vezetése mellett működő permanens szolgálat központjába vasárnap már mintaszerű pontossággal futottak be időközönként mindenünnen a főbírák, jegyzők jelentései. A kisjenői főbíró jelentette, hogy

Székudvarnál és Nagypélnél hatalmas jégtömbök torlódtak fel szombat éjszaka folyamán a Fehér-Körösön.

A temesvári 7. utász-ezrednek egy osztaga 250 kilogramm dinamittal és gyutaccsal felszerelve érkezett a helyszínre, ahol sikerült a jégtorlaszt Burghardt főmérnök utasítása alapján szétrobbantani. A felgyült víztömeg nagy lendülettel tört előre.

Kisjenő mellett elszakította a védőgátat és 600 méternyi szélességben előzönlötte a földeket. Az ár hírére Kisjenőn félreverték a harangokat, mert olyan hír is érkezett, hogy az ár által sodort mázsányi súlyú jégdarabok megostromolták a kisjenő-nagyvárad ut hidját is.

A kisjenői és erdőhegyi lakosság a hatóságok vezetésével a veszélyeztetett helyekre vonultak és új védősáncok emelésével gátolták meg, az ár a községet elérje.

Mint az Aradi Közlöny kisjenői tudósítója részletesen jelenti, a Fehér-Körös Kisjenőnél vasárnap este öt órakor kulminált. A víz magassága 7 méter 21 centiméter volt. A szombat-vasárnapra virradó éjszaka erős munkában telt el, úgy Kisjenő, mint Erdőhegy la-

kossága nagy erőfeszítéssel dolgozott a veszedelem elhárításán. Vasárnap hajnalban a vasuti hidnál emelt ideiglenes gátat átszakította az ár, azonban a gyors munka elejét vette a nagyobb veszélynek.

Vasárnap délután öt órakor az erdőhegyi oldalon újabb gátszakadás történt. Nagy riadalom keletkezett a lakosság között, a harangokat félreverték és mindenki készen állott a menekülésre. Nyomban egy polgárkülönítmény ment a helyszínre, ahol sikerült megjavítani a gátat. Ma reggelre husz centiméteres csökkenés állott be.

A reggeli órákban Arad felől vadvizek nyomultak Kisjenő felé. Az aradi országot teljesen víz alatt áll és a vonatközlekedés Arad és Ottlaka között megszűnt. Csak Kisjenőig megy a vonat, miután azon túl a pályatest viz alatt áll. Megszakadt a Kisjenő és Székudvar közötti közlekedés is. A lakosság mindenesetre megnyugvással vette tudomásul ma délután, hogy a Körös állandóan apad. A délutáni órákban már 6.60 méter volt.

Világosan a szombat-vasárnapra virradó éjszaka három házbeomlás történt a fel-

Emeletnyi jégtorlaszok az áradó Maroson

Az áradások Maros-szakaszán vasárnap a jégpáncél Tótvárad községnél fölszakadt. A tizenöt-huszcentiméteres jégablak harsogva usztak le a Maroson egész Berzováig, majd Paulisnál összetorlódtak. Az elmúlt éjjeli fagy a jégtorlaszt még jobban összefagyasztotta. Csicsérenél 4 km. hosszúságban a helyzet kritikusá változott már vasárnap délután, mert a többkilométeres hosszúságban összefagyott jégtorlasz a Maros vizét kiszorította az árterületre. A folyó másik oldalán az ár elöntötte a Schöndorf és Guttenbrunn között fekvő Traunau nevű új telepisközséget. Aradmegye vezetője Traunau lakosságának megmentésére pionír-csapatokat küldött ki, akik pontonokkal és ekrazittal felszerelve a délutáni órákban el is hárították a község felől a veszedelmet, ezzel megmentve negyven család életét.

A paulis-gyoroki jégtorlasz miatt a víz visszafordult a délutáni órákban és Szabadhely, valamint Paulis között kilépvén a medréről, Gyorok irányában visszafelé fordulva indult el új ágyában.

Hétfőn reggel nyolc órakor érkezett jelentés szerint a medréről kilépett Maros a mikelaka-gyoroki vasuti töltést veszélyeztette. A megyei prefektúra azonnal érintkezésbe lépett Zamfirescu vasuti igazgatóval, aki megtette a veszélyt elhárító intézkedéseket. Szabadhely és Pálos község közötti területeken mintegy hatszáz hold áll a kiáradt Maros vize alatt.

Hétfőn délelőtt tizenegy órakor újabb riasztó hír érkezett a megyei prefektúrára Tót-

gyülemlett talajviz következtében. Mindhárom házbeomlás a Tót-uccában történt, ahol a Mayer-, a Hirsch és ifj. Hirsch-ház dőlt össze. A szerencsétlenség oka az, hogy a talajvizeket levezető árkokat nem tartották rendben. Emberéletben azonban nem történt kár mindeddig az egész megyében.

Vadvizek pusztítása

A megye területén, a Fekete-Körös és a Maros szakaszai között főleg a vadvizek, csatornák és a kis patakok okoztak kritikus helyzeteket. A Töz-patak Miske községet öntötte el, elzárva a külvilágtól. Varsádon gőzpumpákat állított munkába a hatóság, hogy a talajviztől és vadvizektől megszabadítsák a veszélyeztetett helyeket. Szintea, Zaránd, Kerek, Pankota községek közötti lápos terület ma egy tenger, amelynek egyik határán Szöllös község áll. Zimádon tíz ház dőlt össze a vadvizek áradata következtében, amelyek a Pogány-patakot hőmpolygó folyamammá dagasztották. Erdőhegy és Nadab lakói között vasárnap éjjel konfliktus is tört ki, mivel a nadabiak mindenképpen megakarták akadályozni, hogy az egyik megyei ut töltését átvágják, mivel az ár komolyan fenyegette Erdőhegyet. A hatóságok a töltés átvágása által a felgyült vadvizeket a mezőkre vezették ki. A Csigér-patak Moroda községet zárta el a külvilágtól, elborítva az utakat mindenfelé. Páni félelem vett erőt vasárnap éjjel a lakosságon: az ár növekedése azonban megállt. A zerindi szivattyutelepek péntek este óta állandó munkában vannak. A gépek igénybevétele oly nagy, hogy a hatóságok kazánrobbanástól tartanak. A Lunkaság helyén a vadvizektől ugyancsak egy vadviz-tenger keletkezett, elborítva Barak és Somoskesz községek házait. Az utóbbi helységekből az állami méntelep értékes lovait sikerült az utolsó pillanatokban Pankotára menteni át.

Zimándköz községet hétfőn délelőtt öntötte el a vadvizek árja, melyet a Köröcsatorna már nem bírt befogadni. A hatóságok átvágták az arad-nagyvárad országot töltését, de mire a munkával elkészültek, nyolc viz alatt álló zimándközi házból három ház összedült.

váradról. Jelentették, hogy egy újabb jégtorlasz indult meg a szabad Maroson lefelé, amely déli egy órára meg is érkezett Paulisra. Mivel itt volt már egy jégtorlasz, az a veszélyes helyzet állott elő, hogy ha szét nem robbantják idején, a felgyült víztömeg visszafordul és az ár Radna és környéke házára zudul. A prefektúra intézkedésére a délutáni órákban az újabb paulisi torlaszt felrobbantották és az ott felgyült víztömeg szabad folyást nyert lefelé.

Lippán a Maros vizállása vasárnap este egy métert emelkedett. A tüzoltóság a rendőrséggel együtt állandó szolgálatot tart az esetleges veszély azonnali elhárítására. Az egyesített szolgálat élén Ginchiel György lippai rendőrkapitány áll.

Sorozatos robbantásokkal kísérleteznek a hatóságok

Az a hatalmas apparátus, amely a veszélyek elhárításának céljából áll működésben az egész megye területén, hétfőn reggelig Hunyár Algernon megyei bizottsági tag, mint prefektushelyettes vezetése alatt állott. Péntek este óta Talmaceanu Péter bizottsági tag, Popovici Aurél dr., Gheorghiu János, Pap Tihamér főlyamfelügyelő főmérnök, Zelinka mérnök, Zamfirescu vasutigazgató és a megye műszaki vezetői csaknem állandóan talpon vannak. Serbanu György dr. megyei preketus hétfőn érkezett Bucurestiből Aradra és azonnal bekapcsolódott a felügyelő- és mentőapparátus munkájába. Megérkezése előtt az Aradi Közlöny munkatársa Hunyár Algernon prefektushelyet-

tes bizottsági tagtól az alábbi helyzetjelentést kapta:

— Aradmegye területén — mondotta Hunyár Algernon — a folyók és a bennük felhalmozódó hó-lé és jégtömbök mennyiségéhez képest aránylag kevés helyen hagyták el medrüket. Annál súlyosabb helyzetet teremtett az a vadvíz-tenger, amely a megye mélyebben fekvő területeit öntötte el és folyamokká duzzasztotta a patakocskákat és vízlevezető-csatornákat. A Maros több szakaszán a felgyült jégtömbök okoztak komplikációkat, amiket azonban

Serbanu dr. prefektus: Aggodalomra nincsen ok

Serbanu György dr. megyei prefektus a reggeli órákban több megyei mérnök kíséretében bejárta a Maros aradi szakaszát. Délután autón Székudvarra és Gyorokra szállott ki, hogy személyesen tehesse meg a szükséges intézkedéseket. Az Aradi Közlöny munkatársa számára a következőket mondotta:

— A Maros veszélyeztetett helyein robbantások által nyitunk szabad utat a víz folyásának. A helyzet a megyében Csicsérről vülóság, de remélem, hogy a vizet sikerül újra medrébe szorítani vissza. Az eddigi jelentések szerint *aggodalomra nincsen ok*; reméljük, hogy az éjjeli lehülések lassítják az olvadás menetét és így a közvetlen veszély mindenütt elhárítható marad.

Izgalmas kalandban volt része annak a kis megyei delegációnak, amely vasárnap délután egy megyei autón Paulisra indult. Az expedíció kiküldésére azért került sor, mert a paulisi jégveszélytől már másfél napja nem érkezett semmiféle jelentés a prefekturára. Az autón Savu Septimiu prefektusi kabinetfőnök, Somogyi és Baia megyei mérnökök indultak el. Paulis közelében az autó vissza akart fordulni, mert a közvelelő odavezető utat víz öntötte el. Amint azonban Szabadhely felé visszafordultak, hogy más uton közelítsék meg a helységet, a víz bekerítette az autót az uton. Veszélyes sulyu jégtáblák uszáltak körül a kocsi körül. Az expedíció megrekedt. Hosszas kísérletezések után felhagytak azzal a reménnyel, hogy autóval haladjanak tovább.

mire a prefektusi kabinetfőnök és Baia mérnök gyalog vágta neki a térdig érő jeges vízben Paulisnak.

Több száz métert gyalogoltak az uszó jégtáblák között, míg beértek a községbe, ahonnan segítséget küldöttek az autóval ottmaradt Somogyi mérnök számára, aki ott virrasztotta át az éjszakát az országúton álló magányos autóban, várva a pillanatot, amint egyik másik hatalmas jégtábla tovasodorja az autóval együtt. Ez azonban szerencsére nem következett be. Reggel megérkezett a paulisi segítség és két ókor biztonságos helyre vontatta be az autót Paulisra.

100 vagon követ kérnek a nagylaki utra

Hétfőn délelőtt Takácsy Miklós, az ismert megyei magyar birtokos, a megyei interimár-bizottság tagja jelent meg a prefekturán és jelentette, hogy a *európai-pankoti utat* a 23—24. számú kilométerkövek között elöntötte a Szentanna felől közeledő vadvíz árja. A megye vezetősége intézkedett, hogy az utvonal hidjait biztonságba helyezték. Ugyancsak hétfőn reggel történt, hogy

Dobai pécskai főbíró 100 vagon követ kért a nagylak-váradai megyei út biztonságossá tételére.

Illetékes helyen azonban tudomására hozták, hogy 100 vagon követ szállítani a megye vezetőségének egyelőre nem áll módjában a nagylaki út számára.

A Maros vizállása az aradi szakaszon a hétfői nap folyamán igen váltakozó tendenciát mutatott. Amíg ugyanis vasárnap átlag 330 cm. volt a Maros aradi szintje, hétfő reggelre már 424 cm-re szökött fel. A vizállás az aradi szakaszon 9.30 órakor 430-ra emelkedett, de 10.40-kor 425 cm-re apadt. Déli 12 órakor ugrásszerű növekedés volt észlelhető: 440 cm. volt a vizállás, ami délután 4 órára elérte a 4.60 cm-t is. Feledhetetlen élményben volt részük különben vasárnap délután mindazoknak, akik délután hat óra tájban a Marost borító

azonnali beavatkozások után sikerült elhárítani. A Maros vizállása hullámzó tendenciát mutat, de nem valószínű, hogy Arad területén bárhol is kéljen medréből. Hogy ennek még a lehetőségét is elhárítsuk, telefonon kértünk újabb utász-csapatokat Temesvárról, hogy a csálai-erdőnél, meg a régi Maros-híd cölöpjeinél, valamint a várba vezető hidnál felgyült jégtáblák számára robbantások által nyissanak szabad utat. Ez a délután folyamán meg is fog történni.

jégpáncélt figyelték. A jégtömeg a vasúti híd mellett hirtelen repedezni kezdett és az előretörő ár óriási erővel ragadta tovább a jégtuskókat, amelyek továbbrombolták a folyam téli páncélját. Hét óra tájban a vastag jégtáblák a várhidnál torlódtak össze, mire a víz behatolt a szigetre, egyben elöntötte az alsó aradi partot is. A felhalmozódott jégtömegek robbantására a hétfő-délutáni órákban került sor.

Az esti órákban Aradmegye vezetősége kiürítette Hódosbodrog községet, mert a Maros emelkedő vizállása veszélyeztette a lakosok házeit.

Arad külvárosai a jeges ár alatt

Aradváros területén a városvezetőség permanens árvíz-szolgálatát ugyancsak intenzív működésben volt egész vasárnap és hétfőn, Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök személyes vezetésével. Vasárnap reggelre a Buzsáki és a Mossóczy-telepi vadvízket sikerült részben elvezetni, részben kiszivattyuztatni. A Kádás-telepen és a puskaporgyári ugynevezett Alfa-telepen az emelkedő Maros kilépett az árterületre és a víz ellepte a partmenti házakat. A Kádás-telepi kritikus helyzetet az a tény idézte elő, hogy a védőgátat 16 méter hosszúságban évekkor elöregedett építkezési célra a környékbeli lakosság elhordta ezen a részen nyomult be a megduzzadt Maros. A részt a városvezetőség betömte, de a behatolt áradat ezalatt nyolc teltet lepelt el és a rajtuk lévő két ház most alá. A város telerautói éjjel három óráig hordták a földet a megszakított gáthoz és a tömitést a cukor-

Radu Cornel dr.: Aradvárosát masszív gátjai védik

A városi mentőakciót maga Radu dr. interimár-bizottsági elnök vezeti, aki ma Vass Barnabás városi főmérnökkel együtt a hétfői nap folyamán is bejárta a veszélyeztetett helyeket. Ma 60 munkás dolgozott a város területén. Az Aradi Közlöny munkatársa számára a következő nyilatkozatot tette:

— Tulzás volna személt hunyni a veszélyek előtt — mondotta Radu dr. — Senki sem vonhatja kétségbe, hogy a vizár veszélyei több helyütt is fenyegetnek, ha nem is a folyó árja. Kétségbeesésre azonban senkinek sincsen oka, mert hiszen Arad maga védve van masszív védőgátjai által és ahol ezek ellenállóképessége csökkent, ott mindenütt intézkedünk, hogy Ségában, Buzsákon és a Kádás-telepen elhárítható legyen minden meglepetés. Ezekben a helyeken a rendelkezésünkre álló szivattyúk állandó működésben vannak s ahol a folyam-ágyakban jégtömegek halmozódtak fel, mindemitt robbantással segítünk.

— A vasárnapi rendkívül interimár-bizottsági ülésen intézkedtünk az esetleg kitalakoltatás alá kerülő lakosság elhelyezéséről és étellemezéséről is. Lakáshelyeket biztosítottunk a CFR. üresen álló épületeinek helyiségeiben, az elemi iskolák tantermeiben, sőt az Obor árusító-helyiségeiben is. Az étellemező-helyeket a tanonc-otthonok épületeiben és a szegényházban állítottuk fel s ha szükség mutatkozik rá, esetleg a katonaság kantineit is igénybe fogjuk venni.

Zsigmondháza izgalmas napja

Az Aradi Közlöny munkatársa a ségai és a Mossóczy-telepi szemleutja után autón Zsigmondháza felé vette útját. Az ujaradi hidon állandóan tömegekben állanak az emberek, akik rettegve figyelik a Maros rohamos növekedését. Nagybőrára zsigmondháziak azok, akik most félnek, ami nem is csoda, hiszen a

gyári melással összekeverve tették vizállóvá.

Az Alfa-telepen a víz tulajdonképpen nem érte el még a házakat. Itt a háborús évek alatt több szabálytalan építkezés történt a Maros árterületén és jelenleg az a helyzet, hogy a jég az első házsortól alig 3—4 méternyire áll. A város a mai nap folyamán 25 családot lakoltatott ki, akiket a Vulcan-gőztéglagyár telepen helyeztek biztonságba.

Vasárnap délután Aradváros interimár-bizottsága rendkívül ülést tartott, amelyen a szükséges intézkedéseket beszéltek meg. Vasárnap este a Holt-Maros vasúti átjárójánál vált veszélyessé a helyzet, mivel a Holt-Maros ágot védő hármasszilip-rendszerrel kiderült, hogy a Maros felől eső két szilip rossz, a vizet átengedte, sőt a harmadik alatt is annyira meglazult a föld, hogy átszivárgott rajta az ár. A Maros és az Arad—Mikalaka közötti ut területét az ár teljesen ellepte a Rollacsck-téle téglagyárral együtt.

Az esti órákban Radu Cornel dr. vezetésével mentőcsapatok szállottak ki a helyszínre, hogy megakadályozzák az ár továbbhatolását. A Holt-Maros-ággal halad ugyanis párhuzamosan a temesvári vasutvonal, amelynek egyik kis hidja alatt

az ár megkezdette végzetes útját Mikalaka felé. Radu Cornel dr. maga állott égő faklyával kezében a munkások élére,

míg a veszélyes vízeresztőt betömtek. Ma délután Vass Barnabás városi főmérnök a helyet cölöpökkel és pléhlappokkal erősítette meg.

A ségai veszély

Veszélyes volt a helyzet a ségai Ionel Csordás-uccában is, ahol a Textilgyár ipari vízlevezető csatornája halad a föld alatt a Holt-Maros felé. A Holt-Maros megduzzadt vizárja azonban visszaszorította a csatorna vizet. Az ár

Ségában negyven teltet öntött el,

mire a város a tűzoltóság nagy gőzszivattyuját és az Astra-gyár szivattyuját helyezte munkába a telepen. Itt számos kilakoltatás történt s a lakosság menti menthető értékeit. A Holt-Maros különben behatolt a gyermekkorház kertjébe is s elöntötte az utakat.

partvédelmi munkálatok vezetői maguk mondják:

— Zsigmondháza sohasem volt nagyobb veszedelemben, mint most.

Délelőtt 11 órától délután 4-ig egy métert növekedett a Maros, amelynek árja már a hid alatti utat mossa. A helyzetről a zsigmondházi községvezetés informálnak, ahol péntek óta állandó permanencia van. Több, mint két napja nem aludt a községháza tisztviselőikara, amely emberfeletti munkát végez.

Háboruskodás folyt az ujaradi salátás-kertekért

— A jég megakadt a városi sintételepnel s a hármasszilipnél. Ha most megindul a Vártól a zajlás, Zsigmondháza nagyobb veszedelemben lesz, mint valaha. Hacsak közben nem robbantanak a szigetekenél. Már régen meg kellett volna ezt tenni. Halljuk, hogy a megye a költségeket sajnálja. Arról azonban megelégedkeznek, hogy a kár sokkal nagyobb. Ot ház dől eddig össze s másik harmincből kimenekültek a lakók. A legveszélyesebb rész Zsigmondháza a Gleichenbergnek nevezett része. Azonkívül a vesztőhelynél van nagy veszély, mert a gát ott nagyon gyenge.

Érdekes, hogy a nagy veszély közepette sem feledkeznek meg az emberek a saját érdekeikről. Zsigmondháza és Ujaradon keresztülilyik a Cigányka-patak, amely a Marosba vezet. A víz állandó növekedésével félni lehetett attól, hogy a Maros vize behatol a patakba és elárasztja a két községet. Ezért elhatározták, hogy lezárják a patak szilipeit. Az ujaradiak, akik attól féltek, hogy a patak vize elárasztja salátás-kertjeiket, majdnem lázongva fogadták az intézkedéseket és két napig sikerült is megakadályozniok a szilipek lezárását. Ma azután be is következett és kis hila volt, hogy meg nem verték a község embereit. Az ujaradiak panasza is mentek a főbíróhoz,

aki azonban helyben hagyta a tett intézkedéseket.

Nagyon lassan haladnak a mentési munkálatok emberhiány miatt is. *Erbőszakkal, csendőrök igénybevételével kell összeszedni az embereket*, mert senkisésem akar a gátra menni dolgozni. Sorban beteget jelentenek azok, akiket a munkára kijelölnek, úgy, hogy ugyszólván az ágyból kell kiráncigálni őket. *Az ok: a község lakosságának 80 százaléka munkanélküli*, akik nem részesültek segélyben, mint az aradiak. Mostani munkájukért sem kapnak díjazást, miután a község pénztára üres. Annylira üres, hogy még a szükséges védelmi anyagokat sem tudnák beszerezni, ha egyes jobb módú polgárok nem hiteleznek a községnek.

Villanyvilágítási krízis fenyegette hétfőn éjjel Aradot

A Maros a Csálai-erdő felőli részen még mindig teljesen be van fagyva és itt a felgyülemlett víz még nem törte fel a jégpáncélt. A hatóságok azt remélik, hogy a holnapi robbantások után a jégpáncél itt is megtörik.

Az *Aradi Közlöny* csermői tudósítójának jelentése szerint szombaton éjjel a kiöntött Tőz-patak elöntötte a vasutvonalat, úgy hogy *Borosjenő és Csermő között most már két napja szünetel a vasúti forgalom*. A község lakossága ennek következtében természetesen nem kapja meg a postai küldeményeket sem. A község lakossága a töltés építésén dolgozik és reméli, hogy holnapra sikerül a vasúti forgalmat helyreállítani. Nagyobb veszély — mint említettük — a községet nem fenyegeti, azonban *Csermő alacsonyabban fekvő részei víz alatt állanak*.

Az árvíz az aradi gyárüzemek munkájának rendes menetét is megakadályozta. A délután folyamán még az a veszély fenyegette Aradot, hogy *estére villany nélkül marad*. A

Zsigmondháza község segélyt kért az árvízvédelmi munkálatokra a megyétől, de kérésére még választ nem kapott.

A mai éjszaka a legkritikusabb. *Ma éjjel kevesen alszanak Zsigmondházán* és a családok rettegve, menekülésre készen várják a vészjeleket. A szennyes ár pedig mindjobban növekszik, fittyet hányva minden védelmi intézkedésnek, minden aggodalomnak és rettegésnek.

Éjszaka egy órakor kapott telefonjelentésünk szerint a víz apadása folytán Zsigmondháza lakossága megnyugodott. A gátakra kivényelt embereket éjjel egy óra tájban visszavonták, a községhezán azonban továbbra is éjszakai permanencia marad.

és esőben türelmesen és kíváncsian várták a robbanás bekövetkeztét. *Pap* Tihamér főmérnök vezetésével érkeztek meg a folyammérnök-ség emberei és megjelent az érdeklődők sorában *Radu* Cornél dr. interimár-bizottsági elnök is.

A robbantás színhelyéül egy, a Maros bal partján fekvő hatalmas jégtorlaszt szemeltek ki, amely mintegy háromszáz méternyire fekihühetett a hirtől. Külön kocsi hozta az ekrazitot, amelyet a Maros jobb partján levő csónakban helyeztek el. Miután minden előkészület megtörtént és mindent a legpontosabban ellenőriztek, a Maros jobb partján levő csónakot az utászok elindították a jégtorlasz felé. A csónak óvatosan és lassan haladt a jégtáblák közt előre és amikor a jégtorlaszhoz ért, az utászok kiszálltak belőle. Megfelelő helyet kerestek az ekrazit elhelyezésére, majd pedig, miután az ekrazit elásása megtörtént, *meggyújtották a gyújtószinort*.

A parton összegyűlt emberek izgatottan

Mindennemű rheumatikus fáj-dalmaknál, köszvény, idegzása és hasonló megbetegedéseknél a *Togal*-tabletták biztosan és gyorsan hatnak. Több mint 6000 orvosi vélemény, közöttük sok, kiváló orvostanároktól és kórházakból. Szinte meglepő eredmények olyan esetekben is, mikor semmiféle más szer nem használt. Egy kísérlet meg fogja győzni! Minden gyógyszerárban Lei 52.—

ban nem következett be. Ez az első robbantás — amelyet tulajdonképpen próbaképpen kíséreltek meg — nem sikerült. Az ok az volt, hogy a gyújtószinorhoz nedvesség férközött. *Nyolc órakor újabb robbantást kíséreltek meg, egy másik jégtorlaszon és az eredménnyel is járt*.

Éjjel tízenkét órakor újabb utászcsapat érkezett Temesvárról és a holnapi nap folyamán két utászkielönmény érkezik Guttenbrunnól. Az eddigi tervek szerint holnap a Marosnak a *Neptun-fürdőtől a cukorgyárig terjedő szakaszán több helyen fognak robbantani* és remélik, hogy ezáltal sikerül a feltorlódot jeget elindítani. A Maros színvonalá az éjszaka folyamán emelkedett.

További árvizemelkedés várható

A késő éjszakai órákban érkezett jelentések szerint Soborsinnál 20 centimétert apadt, Radnán pedig 10 centimétert emelkedett a Maros.

Éjszaka egy órakor telefonjelentés érkezett az aradi állomás forgalmi irodájába Gyulafehérvárról és Marosillyéről, ahonnan azt jelentették, hogy előreláthatólag újabb kétméteres emelkedés várható a Maros vizállásában.

SHANGHAI EXPRESS

Kína és Nyugat találkozása.
Rendezte: Jos. von Sternberg.
Jön a CENTRAL-ba.

Marlene Dietrich, Anna May
Wong, Clive Brook, Werner
Oland a főszerepekben.

lesték a katonák csónakba szállását és a csónak utját. Az utászok rövidesen partot értek. Felfokozott izgalomban teltek el a percek. Öt perc, tíz perc, tizenöt, husz — a robbanás azon-

villanygyárban ugyanis van egy kút, amelyből a gyár gőzgépei a vizet nyerik. Ennek a kútnak és a vele kapcsolatos csatornának a vize annyira megdagadt, hogy attól lehetett tartani, hogy a gépek működésében zavar áll be. A gyár igazgatósága ekkor pumpákkal igyekezett a csatorna vizét apasztani, ami sikerült is. Az esti órákban érdeklődtünk *Matiescu* István villanygyári vezérigazgatónál, aki kijelentette, hogy a fenyegető veszélyt sikerült elhárítani, úgy hogy nem kell attól tartani, hogy a villanyszolgáltatásban zavarok állanak be.

Körülbelül hasonló eset forgott fenn a *Textilgyárnál* is, ahol azonban a veszély már sokkal komolyabb volt, mivel *az üzemet le kellett állítani*. A gyárnak van ugyanis egy lefolyó csatornája — amit fentebb említettünk is — amely a Holtmarosba vezet. Ez vezeti le a gyár által elhasznált vizet. A Holtmaros szintje már egy vonalra emelkedett a csatorna nyílásával, sőt azt el is lepte, úgy hogy a víz visszafelé kezdett folyni és később beomlással is fenyegette a csatornát. A levezető csatorna használhatatlansága következtében ma reggel a *Textilgyárban* nem indulhatott meg a munka és a jelek szerint a gyár üzeme néhány napig szünetelni fog.

Robbantják a Maros jegét

Délután háromnegyed ötkor érkezett Aradra a temesvári utászoknak egy kielőnménye, hogy a vár-híd mellett feltorlódot jégpáncélt felrobbantsa a Maroson. A Maros partja már jóval öt óra előtt feketélt azoktól, akik szemés fiútanui akartak lenni a nem mindennapi látványosságnak. Megérkezett a rendőrségi ki-rendeltség is, amely a Maros hidjától tartotta távol az embereket. *Több mint másfélezeren gyűltek össze* a Maros partján, akik a hidegben

Meghosszabbítják a kereskedők, gyógyszerészek és kisiparosok lakbér-szerződéseit

Pop Valér dr. igazságügyminiszter részletes nyilatkozata az új lakbértörvény-tervezetről — Két kategóriába osztják a házakat a lakbér-összkentés szempontjából

Gyorsított eljárás a nemfizető lakó ellen

Kolozsvárról jelentik: Pop Valér dr. igazságügyminiszter a Rador tudósítója előtt nyilatkozott az új lakbértörvény tervezetről, amely a parlamentnek még ebben az ülészakában tárgyalás alá kerül. Minthogy a készülő lakbértörvényről a lapokban ellentétes híradások jelentek meg, a miniszter nyilatkozata nemcsak érdekességénél fogva, hanem azért is közérdeklődésre tartogat számot, mert az új törvény olyan alapokra helyezi a lakbérek új szabályozását, amelyek az eddigi lakbértörvényekben ismeretlenek voltak.

Az eddigi törvények alapján védelemben részesített bérlőknek: tisztviselőknek, nyugdíjasoknak és hadirokkantoknak szerződéseik kívül, egy évvel meghosszabbítják a kereskedők, gyógyszerészek és kisiparosok lakbér-szerződéseit is. A lakbér-mérséklés általános-ságban a lakó foglalkozására való tekintet nélkül 15 százalék lesz olyan háztulajdonosok ingatlanaira nézve, akiknek csak egy házuk van és az abban lévő szobák száma tíznél nem

több. Minden más lakás bére husz százalékkal mérséklődik.

A második kategóriába eső házak béreit az új törvény 30, illetőleg 25 százalékkal mérsékli az előbbi kritériumok szerint. Ezek a mérséklések vonatkoznak a szabadfoglalkozással bíró lakosra is és az 1929. október 26-iki bér alapulvételével számítandó. A lakbér-fizetés negyedéves időközökben történik, de háztulajdonos és lakó megegyezhetnek a bérenek havi részletekben való fizetésében is. A féléves és egész éves befizetés kikötése tilos. A bér május 6-ig fizethető. A nemfizető lakóval szemben gyorsított eljárást fognak alkalmazni, hogy megvédjék a háztulajdonost attól a tulságosan elterjedt szokástól, hogy lakók több negyedéven át adósok maradnak a házbérrel és a háztulajdonosnak még csak az sem áll módjában a perek mai lassu módja mellett, hogy bérlőjét kilakoltathassa.

Az új lakbértörvény védelemben olyan lakásbérlők, akik maguk is háztulajdonosok, nem részesülhetnek. Ezek kötelesek saját házukba beköltözni és e célra valamelyik lakójuknak, aki azonban köztisztviselő nem lehet, felmondhatnak.

Fényes Samu dr. a világválságról

tartott előadást az Aradi Kereskedelmi Testület helyiségében

Vasárnap délelőtt tizenegy órai kezdettel, nagy érdeklődés mellett tartotta meg előadását az Aradi Kereskedelmi Testületben Fényes Samu dr. Az előadás címe „A világválság” volt és abban az előadó a válság okait, körtüneteit vázolta. Az előadót Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnöke üdvözölte.

Fényes Samu dr. leszögezte, hogy a válságot a természettudomány szemüvegén kívánja nézni és a természettudomány jelenségeit és törvényeit alkalmazza a válságra. Hosszadalmas történelmi visszapillantás után megállapította, hogy a racionalizálás nem hatott olcsóbbtárrá, mivel a kifejlődött trösztök kikapcsolták a kereslet törvényét és maguk diktálták az árakat, még pedig a magas árakat. A következmény az lett, hogy az egész világ árukészletekkel halmozódott fel, amelyekhez a fogyasztó tömegek nem tudnak hozzáférni. Az egész világ tele van „áruhullikkal”. Fényes Samu dr. egy természettani példával világította meg, hogy az életnek egyik legfontosabb feltétele, hogy a hullákat el lehessen temetni. Ahol a hullát nem lehet eltemetni, ott nincs élet. Ahol tehát az „áruhullikat” nem lehet eltüntetni, ott nincs élet. A feladat tehát a túltermelés megszüntetése, az áruknak a fogyasztókhoz való eljuttatása, vagyis az, hogy módot nyújtsunk a fogyasztónak ahhoz, hogy az áruhoz jusson. A vármhatárok ledöntése dr. Fényes Samu szerint, csak részleges megoldás lenne.

— Abból kell kiindulni, hogy jelenleg a termelési szervezetünk erősebb, mint fogyasztási szervezetünk. A haszon, amelyet a vállalatok mérlegei kimutatnak, tökéletesre szolgál. A

Három javaslat van a parlament előtt a köztisztviselő-vagyonok ellenőrzéséről

Pop Valer igazságügyminiszter is javaslatot készített — Az illegális vagyonok kilencven százalékát elveszi az állam — A rosszhiszemű felelőt 5 évi börtönnel büntetik

Bucurestből jelentik: Pop igazságügyminiszter tegnap benyújtotta a köztisztviselők vagyonának ellenőrzéséről szóló törvényjavaslatát. Most három hasonló szellemű javaslat fekszik a Kamara illetékes bizottsága előtt. Mihalache tervezete, amelyet az Aradi Közlöny legutóbb részletesen ismertetett, a nemrégiben elhunyt Hamangiu volt igazságügyminiszteré és Pop Valéré.

A javaslat szerint csak feljelentésre indul meg a vizsgálat valamely köztisztviselő ellen. Ha valakiről megállapítást nyer, hogy illegális módon szerezte vagyonát, annak 90 százalékát

elveszi az állam. A volt köztisztviselői vagyon jóhiszemű vásárlóját az állam nem fosztja meg birtokától. A vizsgálatok azokra a vagyonokra terjednek ki, melyeket 1916. augusztus 15-től szereztek. Vagyonuk elvesztésén kívül a köztisztviselők öt évre elvesztik politikai jogukat, állásukból elbocsátják őket, sőt ügyük a büntető hatóságoknak is átadható. A rosszhiszemű felelőt 1-től 5 évig terjedő börtönnel és 10-től 100.000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. A törvény életbeléptetésétől kezdve egyetlen köztisztviselő sem léphet hivatalába, mielőtt vallomást nem nyújt be vagyonáról.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Szombaton este fél 9-kor: Az ember tragédiája. (Madách halhatatlan remekműve). Erkel teljes kísérezetével. A tavaszi idény ünnepi megnyitólőadása. Új, leszállított helyárrakkal. Legdrágább jegy a zsöllye első sorában is csak 70 lej. Poór Lili, Kaszab Anna, Bárdy Teréz, Bárdos Klári, Váró Anni, Kiss Mariska, Barsi Ödön, Forgács Sándor, Fekete Mihály, Tóth Elek, Balázs Samu, Tasnády András, Tompa Sándor, Radnay Sándor felléptével. Grandiozus új kiállításal. Sorozatszám: 138. — Vasárnap délelőtt 11-kor: A torockói menyasszony. (Nagyon olcsó mozihelyárrakkal). A jegyek ára: 25, 20, 17, 75, 10 és 6 lej. Sorozatszám: 139. — Délután 4-kor: Az ember tragédiája. (Új, leszállított

* Dr. Radnay Zoltán sikere Aradon. Hetekkel ezelőtt olvastuk az aradi közönség, hogy Radnay Zoltán dr., aki a nagyváradi törvényszéknek volt főtisztviselője, majd Clujon a legnépszerűbb tánciskolának közkedvelt vezetője, Aradra érkezik, hogy valamelyik lokálban kezdje meg működését, mint jazz-hegedűs és táncos. Nagy érdeklődés előzte meg az érdekes vendég érkezését. Leszögezhetjük, hogy a bemutatkozás frenetikus sikert váltott ki s hogy dr. Radnay Zoltán szimpatikus, megnyerő egyéniséggel, kitűnő, rutinos hegedűjátékával s különösen minden elismerést megérdemlő, elegáns táncával, egyszerre meghódította a kávéház közönségét, amely a legkedvesebb hangulatban maradt együtt s táncolt a reggeli órákig a dr. Radnay által vezetett, pattingó ritmusu, kitűnő jazz-zenére és andalító tangó-slágerjeire.

* Nagy és meglepő irodalmi eseménye lesz szombaton a város közönségének „Az ember tragédiája”. A legolcsóbb és legszebb szórakozási lehetőség szombaton este, vasárnap délután és hétfőn este „Az ember tragédiája”. Új díszletek, új jelmezek, teljesen új betanulás jellemzik „Az ember tragédiája”-nak aradi előadását. Most először kerül színre tökéletes interpretációban „Az ember tragédiája”. Minden kor más-más szemmel nézi, tehát mindenkinek újból meg kell nézni „Az ember tragédiája”-t. Minden egyes jelenet új és becses, minden mondat mélyenszántó értelmű „Az ember tragédiája”-ban.

Budapesti orvos borzalmas halála a villamos kerekei alatt

Budapestről jelentik: Tragikus szerencsétlenség áldozata lett egy közismert fiatal orvos Budapesten, Dr. Szauder Emil mentőorvos, aki a Rókus-kórházból hazafelé tartott a mentőautójában, súlyos baleset áldozata lett. A fiatal orvos mentőautóján akart visszatérni a mentőautójába és ezért betelefonált oda, hogy nem esik-e utjába valamelyik mentőkocsinak a Rókus-kórház. Kocsi azonban nem volt, így Szauder dr. gyalogszerrel indult el, majd az Emke-kávéház előtt fel akart ugorni egy már elindult villamosra. A villamoskocsi hátsó rézrudját el is kapta, de olyan szerencsétlenül lendült hátra, hogy a pótkocsi úgynevezett mentődeszkái közé zuhant, amelyek teljesen összeroncolták.

Szauder Emil 29 éves volt, apátlan-anyátlan árva, a győri polgármester unokaöccse és — vőlegény. Legutóbb hosszas betegség támadta meg szervezetét és ebből éppen három nap előtt gyógyult ki, úgy, hogy ismét munkába léphetett.

Nagy attrakció. **Corso moziban.** Kedden, szerdán, esütőrtő-kön személyesen fellép **Os Walter Gers,** a kiváló brazil akrobata csoport, akik fonikus erőmutatványaikkal világárosokban nagy sikert arattak.

Hawaii éjszakák. Művészi játék, zenés filmlátvánvosság a rokonszenves **Werner Püttererrel** és a szép **Fee Maltannel.**

Premier ma, 22-én

Eredeti exotikus tájak!

vállalatok átlag a nyereség nyolcvan százalékát fordítják tökéletesre, vagyis ennyit használnak fel a termelés fokozása érdekében. Elég lenne tökéletesíteni 3—4—5 százalékot és a többit pedig a fogyasztóképesség növelésére kellene fordítani, még pedig úgy, hogy azoknak, akik a vállalat alkalmazásában állnak és akik most a racionalizálás következtében két óra alatt annyit termelnek, mint régebben nyolc óra alatt, most ugyanazt a bért fizessék ezért a munkáért, mint régebben a nyolc órai munkáért. Így el lehetne érni a fogyasztás lihetetlen fokozását és a vállalatok nyereségkvótája sem csökkenne, mivel a felfokozott fogyasztás nagy nyereséghez juttatná őket. Ennek érdekében egy egységes termelési tervet lehetne megállapítani az egész világ számára és ilyen alapon le lehetne küzdeni a túltermelés veszedelmét.

Fényes Samu dr. végül még rámutatott arra is, hogy ennek a tervnek a megvalósításához egységes nemzetközi valuta lenne szükséges, amelynek fedezéséért egyaránt vállalnák a felelősséget a nagy és kis államok. Előadását azzal fejezte be, hogy a jelenlegi válságot csak az emberiség egyeteme győzheti le. Fényes Samu dr.-nak a hallgatóság és a Kereskedelmi Testület nevében Szöllősi Zsigmond dr. mondott köszönetet az előadásért.

tott helyárrakkal). Sorozatszám: 140. — Este fél 9-kor: Iglói diákok. (Király Ernő vendégjátéka). Új, leszállított helyárrakkal. Sorozatszám: 141. — Hétfőn délután 5-kor: Feketeszáru cseresznye. (Olcsó mérsékelt helyárrakkal). Sorozatszám: 142. Este fél 9-kor: Az ember tragédiája. (Ez évadban utoljára). Új, leszállított helyárrakkal. Sorozatszám: 143.

* Mindenkinek könnyű választása lesz a husvéti ünnepeken. A Janovics-társulat igazgatósága olyan husvéti műsort állított össze, amely változatoságánál fogva az első pillanatban előtérbe kerül a husvét szórakozási lehetőségek között. Leszértékebben és legolcsóbban kétségtelenül a színházban lehet szórakozni. A vasárnap délelőtt 11 órakor megtartandó matiné az aradi közönség kedvenc színjátéka: „A torockói menyasszony” kerül színre. A mozihelyárak olyan olcsók, hogy még ma sincs olyan szegény ember, aki ezt meg ne tudná fizetni. Vasárnap este a magyar színházvilágnak egy márkás neve szerepel műsoron. Király Ernő vendégjátékával új, leszállított helyárak mellett az „Iglói diákok”-at fogja eljátszani a társulat. Hétfőn délután a hatalmas sikert aratott „Feketeszáru cseresznye” van műsoron, olcsó, mérsékelt helyárak mellett, este pedig „Az ember tragédiája”-val fejezi be a színház az ünnepi műsort.

* A Janovics-társulat elővételi pénztára ma megnyit.

Teherautó alvázak,

1½—2 tonnásak, nagy raktárkészletünk apasztása céljából, gyári áron alul lesznek forgalomba hozva:

A. KALMAN Autó- & Motorabteilung, ARAD, Közvetítőket külön díjazunk.

Meghalt az aradi kritikusok doyenje

Farkas Ferenc pályafutása — A vérátömlesztési műtét sem menthette meg az élet számára

Arad melegsivü, jóságos tekintetű Frici-bácsija ma délután csendesen elköltözött az élők sorából. Váratlanul ragadta el sorainkból a könyörtelen kaszás, pár nappal ezelőtt még jókedvűen sétált a korzón és senki sem sejtette, hogy Frici-bácsi hetvenkét óra múlva már mereven iekszik egy fehér szanatóriumi ágyon.

Mindenki ismerte és mindenki szerette Farkas Ferencet, aki a színházban, kávéházban, redakcióban, korzón, mindenütt „Frici-bácsi” volt. Soha senkihez egy rossz szava nem volt, úgy, hogy az egész városban egyetlen embert sem lehetett találni, aki haragosa lett volna.

Farkas Ferencet 66 éves korában ragadta el a halál. Érelmeszesedésben szenvedett, amely vasárnap katasztrófát okozott. A gyomrában megpattant egy ér és a gondos orvosi kezelés sem tudta megmenteni életét. A Therapia-szanatóriumba szállították, ahol ma reggel — utolsó kísérletként — elhasározták, hogy vérátömlesztést végeznek. Farkas Ferencé nyomban jelentkezett, kérve az orvosokat, vegyék az ő véréit igénybe. Több, mint fél liter vért áldozott rajongásig szeretett férje megmentésére, de már az áldozat nem segített. Farkas Ferenc ma délután öt órakor meghalt. Holttestét a felsőemető halottasházába szállították, ahonnan holnapután, szerdán kísérik utolsó útjára. A temetés pontos idejét még nem állapították meg.

Az impérium átvételéig Farkas Ferenc jószágigazgatási számtanácsos volt, miután azonban nem tett esküt, elbocsájtották állásából. Ezen időtől kezdve Frici-bácsi teljesen régi szerelmének, az írásnak szentelte életét. Már fiatalember korában dolgozott lapoknak, versei, szépirodalmi munkái feltűnést keltenek. Évekkel ezelőtt szépirodalmi lapot is alapított, amely azonban később megszünt. Az utóbbi időben kizárólag képzőművészeti és színházi kritikákat írt, avaiótt ismerője volt mindkét művészetnek. Rajongva szerették a művészek körében Frici-bácsit, aki, ha le is „vágott” valakit, azt olyan jóakarattal tette, hogy az illető meg sem haragudott érte.

Frici-bácsi most kiterítve fekszik a felsőemető halottasházában. Halálának híre futótüzként terjedt el az egész városban és mindenütt mély részvényt keltett.

Titokzatos autót találtak Lindberghék farmján

A legújabb nyomok Al Capone bandája felé vezetnek — Meghíusult gyermekrablási kísérlet történt Lindberghék szomszédságában — Amerika izgalommal várja a fejleményeket

New-Yorkból jelentik: A Lindbergh-villától néhány kilométernyire újabb gyermekrablási kísérlet történt. Johnson amerikai milliomos villájába a falhoz támasztott létrán másztak be a gyermekrablók, azonban rajtuk ütöttek. Ekkor két lövést adtak le, amely azonban senkit sem talált, majd futásnak eredtek. A környék éjjeli őreinek hosszas hajszája után sikerült az egyik banditát elfogni, aki nyomban keresztkérdés alá vettek, mert azt akarják kivenni belőle, hogy nem volt-e része a Lindbergh-baby elrablásában. Az eset től újabb fordulatot várnak a még mindig titokzatos gyermekrablási történetben.

Hopewell mellett, Lindberghék farmja közelében, egy szalmakazalban gazdátlan autót találtak. A rendőrség három embert, akik a környéken ólalkodtak, letartóztatott. Ezek ellen ugyanis az a gyanú, hogy ez a három ismeretlen ember részt vett a Lindbergh-baby elrablásában. A rendőrség ettől eltekintve, egy másik nyomra is akadt. Lindberghék egyik szomszédja ugyanis kijelentette, hogy a nyíl-vántartóban felfedezett egy arcképet, amely egy autós banditát ábrázol, aki Al Capone bandájához tartozik és akit ő három órával a gyermekrablás elkövetése előtt, a környéken látott. A nyomozás most ebben az irányban folyik.

Gyilkossággal végződött a névnapi mulatság

A borért jött vendég leszúrta a vendéglő két alkalmazottját — Az egyik nyomban meghalt, a másik a kórházba szállítás közben szenvedett ki —

Bucurestiből jelentik: Borzalmas kettős gyilkosság történt szombaton éjszaka Bucurestiben a Calea Grivitei 158-ik számú házban lévő vendéglőben. A kettős gyilkosság áldozatai Viktor Nicolae pincér és Iosipovici vendéglői pénztáros.

A Calea Grivitei 158-ik számú házban laknak Petrescu Pál és József hadnagyok. A két testvér szombaton este a József névnap alkalmából mulatságot rendezett, amelyre több tiszt és diák ismerősüket hívták meg. A társaság kitünő hangulatban volt, a nagymennyiségű italok közben elfogytak és úgy éjfél tájt a két testvér elhatározta, hogy lemennek a házban lévő vendéglőbe és onnan szereznek bort. Magukhoz vettek két demijont és mivel a vendéglő már zárva volt, az udvar felől akartak oda bejutni. A dörömbölésre azonban senki sem jelentkezett és ezért a két testvér betörte az ajtót, majd pedig a villanyt meggyújtva a vendéglő helyiségébe igyekeztek. Közvetlenül a vendéglő mellett van egy kisebb hálószoba, amelyben Viktor Nicolae pincér és Iosipovici

pénztáros aludtak. A két tiszt azonnal felkelt, a pincért és a pénztárost és bort kértek tőlük. A vendéglő alkalmazottjai kijelentették, hogy már nem szolgálhatnak ki, mivel a záróra elmúlt és nem akarják gazdájukat emiatt kellemetlenségeknek kitenni. Az ittas állapotban lévő tisztek erőlyesen követelték, hogy szolgálják ki őket, ebből azután heves szóváltás keletkezett, amely csakhamar verekedéssé fajult.

Viktor Nicolae pincér ugyanis, amikor látta, hogy az egyik testvér, Petrescu József rá akar támadni, felkapott egy széket és azzal felbavágta a tisztet, aki a földre zuhant. Ebben a pillanatban a másik Petrescu hadnagy kirántotta tiszti bajonettjét és azt a pincér mellébe döfte, aki hangtalanul bukott a földre és azonnal kiszendvedt. A gyilkos hadnagy, miután végzett a pincérral, hasonló módon sebesítette meg Iosipovici pénztárost is, aki eszméletét veszítve maradt a helyszínen. A nagy lármára közben több szomszéd rohant a vendéglős lakásába, ahol látva a drámát, értesítették a mentőket, a rendőrséget és a katonai hatóságokat. A mentők a még életben lévő pénztárost kórházba akarták szállítani, utközben azonban meghalt. A hatóságok természetesen azonnal bevezették a vizsgálatot, Petrescu Pál hadnagyot pedig letartóztatták és a katonai ügyészség fogházába szállították.

A Calea Grivitei gyilkosság ügyében letartóztatott hadnagyot ma Turbatu ezredes hallgatta ki. A hadnagy védekezésében azt adta elő, hogy a gyilkosságot ittas állapotban követte el. A rendőrség megállapította, hogy mind a két áldozat jugoszláv állampolgár és Jugoszlávia bucaresti-i követe ma már érdeklődött is a gyilkosság részletei iránt.

Az aradvárosi mozgósínházak műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: A SZERELEM SZIGETE. (Premier). Ez a kép irappáns hatással bizonyítéka annak, hogy milyen áthidalhatatlan ellentétek vannak fajok között minden tekintetben, még a legmagasabb érzelmi is, a szerelemben. A Trader Horn és a Fenék árnyak világhírű rendezője: W. S. van Dyke rendezése, a főszerepekben: Leslie Howart és Conchita Montenegro.

SELECT MOZGÓ: DIRIGIBLE. E film bemutatása óta a legnagyobb izgalomban él Arad mozgómozgató közönsége. Ilyen még nem volt, mondják. És nem alap nélkül, mert a világon mindenütt ez volt az egybehangzó vélemény. Főszerepekben: Jack Holt, Ralph Graves és Fay Wray.

Véres kulturbotrány Szatmáron

Feldúlták a Szatmári Ujság szerkesztőségét és vasboxerrel véresre verték a lap felelős szerkesztőjét az ujság egyik román lapból leközölt cikke miatt — Az ügyészség elkobozta a Szatmári Ujságot

Szatmárról jelentik: A Szatmári Ujság című lap legutóbbi száma lefordította és leközölte a Bucurestiben megjelenő Calendar című ujságnak azt a cikkét, amely a revíziós kérdésekkel foglalkozik. A rendőrség megakadályozta a cikk megjelenését, illetve elrendelte a lap elkobzását. Annál meglepőbb volt, hogy az esetnek véres folytatása lett, dacára annak, hogy a Szatmári Ujság semmi kommentárt nem fűzött a fővárosi lap társ cikkéhez, sőt az a lapelkobzás következtében a közönséghez sem jutott el. Vasárnap este a magyar színház előadása kezdetén zajlott le a megdöbbentő botrány, amelyet a higgadtabb és jóízű román közvélemény is súlyosan elítél. A színház a „Casanova”-t hirdette és feltűnt, hogy az előadás megkezdése előtt, közel negyven főből álló felelőtlen tömeg csoportosult a színház előcsarnokában. Közvetlenül a kezdéskor a csoport néhány tagja a pénztáriükkébe vonult, amelyet hirtelen felnyitottak, ahol Manyák József szerkesztő, Góró Endre hírlapíró és Szabadkai József szinigazgató tartózkodtak. A

pénztáriükkébe belépők közül Bota mérnök egyenesen Manyák felé tartott és egy boxszel többször fejbeverte. A szinigazgató és ujságíró Manyák védelmére siettek, de ez nem használt semmit, mert a mérnök többször feljűk is sújtott az éles fegyverrel. Végül a szerencsétlen szerkesztő vérző fejjel esett össze a pénztáriükkében, ahonnan a mentők a kórházba szállították. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy koponyatörés történt és a szerkesztő állapota súlyos.

A tüntető csoport a színházból a lap szerkesztősége elé vonult, amelyet feldúlt, majd innen az utcára ment, ahol hazafias dalokat énekelt, majd a rendőrségre mentek, ahol bejelentették, hogy ők inzultáltak és verték véresre Manyák szerkesztőt. A rendőrség a lap védelmére rendőrsztagot vezényelt ki. Az eset Szatmáron nagy izgalmat keltett és a román közvélemény sem azonosítja magát a tüntetőkkel, miután a Szatmári Ujság nem csinált egyebet, mint egy hazafiatlansággal nem valódi román sajtóorgánium cikkét ültette át magyar nyelvre.

GOETHE-émlékünnep

és FAUST előadása a temesvári német tanítóképződe vendégszereplésével április 3 án. A délelőtti matinéra és az esti előadásra együttes jegyek 14-100 lejig Jankernél, v. Deak F.-u. kaphatók

HIREK

Március 21.

A kalendárium szerint ez a tavasz beköszönésének hivatalos napja. Más években már régen tavaszi kabátban jártak az emberek. Ünagysága ragyogó tavaszi kosztümjével aratott a korzón feltűnést és csodálatot, s mindenfelé felhangzott a reirén:

— Szép ibolyát, hóvirágot tessék.

Ragyogó napsütésben fürdött ilyenkor a világ és a meleg sugár még az emberkerülőket is kiusalta lakásukból.

1932 március 21.

Havas eső köszöntötte reggel az uccára lépőket s az emberek fázósan gyűrték fel a télikabátjuk gallériját. Egyetlen napsugár sem törte át a szürke eget, a tavasz hírnökei: az ibolya és hóvirág csunya hólében usznak. Siető emberek járnak az uccákon, csak az mozdul ki otthonról, akinek feltétlenül el kell mennie és a hölgyek hőcsizmája a legnépszerűbb viselet. A ragyogó tavaszi kosztüm talán már készen vár a szekrényben, de ki tudja, mikor kerül rá sor.

Téli hideg van, a Maroson hatalmas jégtáblák torlódnak.

Ki tudja, talán igaza van annak a hölgynek, aki ma busan sóhajta mondta:

— Ha ez így megy, húsvétkor locsolás helyett — hógolyózni fogunk...

— **IDŐPROGNÓZIS.** Északnyugaton csökkenő felhőzet, nappal fölmelegedés, később borús idő esetleg lecsapódásokkal.

— **Felgyógyult Aradmegye főorvosa.** Cosma Demeter dr. Aradmegye főorvosa vasárnap elhagyta a megyei kórház belgyógyászati osztályát, ahol heteken át ápolták. A megyei főorvos gyógyultan hagyta el a kórházat és lakásán csupán pár napot pihen, aztán újra elfoglalja hivatalát.

— **Megalakult a román konzervatív párt.** Bucarestből jelentik: Ma megalakult a román konzervatív párt. Tulajdonképpen a Vlad Tepes liga átalakulásával keletkezett az új párt, amelynek élén Grigore Filipescu maradt. A párt alapelve a magántulajdon hathatós védelme.

— **Japán sanghaji embervesztései.** Párisból jelentik: A Rengo iroda tokiói jelentése szerint a japán hadügyminiszter közleményt bocsájtott ki, amelyben megállapítja, hogy a sanghaji harcok folytán Japánnak összesztése halottakban és sebesültekben 2364 ember. A halottak száma 591.

— **Munkanélküliek tüntetése a polgármesteri fogadószoba előtt.** Ma délelőtt zajos jelenetek zajlottak le a városházán. Radu Cornel dr. interim-bizottsági elnök fogadóhelyiségének előszobájában. Itt ugyanis megjelent egy nagyobb számú munkanélküli küldöttség, amely hangosan munkát, kenyeret követelt. Radu a hangoskodóknak egy öttagú küldöttségét bocsájtotta maga elé, akik előadták, hogy a városban számos idegen állampolgárságu munkás dolgozik, akik mind előlük veszik el a kenyeret. Intézkedjék tehát a polgármester, hogy ez az állapot megszűnjék. A küldöttség természetesen üres kézzel távozott és egy rendőrszakasz osztatta szét a városháza kapujában őket.

KÖROSLADÁNYI

szorgosztor, Erdélyi turnéjáról visszatért, tehát ha el-
tűnt hozzátartozójáról, vagy jövőjéről biztosat akar
tudni, keresse fel Ujmikolcán 5-ik ucca 8. szám
alatt, ahol egy jó médiummal rendelkezésre áll minden-
nap 3—8 óráig. Városházától közvetlen autóbusszjárat

— **Öngyilkosság a nagyhalmágyi csendőrszékben.** Nagyhalmágyról jelentik: Halálosvégű öngyilkosság történt az elmúlt éjszaka a nagyhalmágyi csendőrszékben. A nagyhalmágyi csendőrség ugyanis a kolozsvári rendőrség megkeresésére letartóztatta Golea György 26 éves kishalmágyi állami tisztviselőt. A letartóztatott tisztviselőt a halmágyi csendőrségre vitték, ahol egy cellában helyezték el, azzal, hogy ma délelőtt beszállítják Aradra. A tisztviselő, akitől letartóztatása alkalmával nem vették el a revolverét, az éjszaka folyamán szíven lötte magát és azonnal meghalt. A hatalmas dörrenésre elősiető csendőrök rögtön orvosért siettek, ez azonban már csak a beállított halált konstataálhatta. Az öngyilkosság ügyében megindult a vizsgálat.

— **Református lelkészválasztás Erdőhegyen.** Kisjenői tudósítónk jelenti: Tegnap református lelkészválasztás volt Erdőhegyen. Két jelölt küzdött a lelkészi állásért. Nagy Zoltán volt belényujfalusi lelkész és Kiss Géza szalontai pap. A szavazás során Nagy Zoltán került ki győztesen, három szavazattöbbséggel.

— **Szivgörcsöt kapott és az ablakon át az uccára zuhant.** Temesvárról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap este Temesváron, melynek áldozata Bersuder Clotild, általánosan ismert temesvári urileány. A szerencsétlen urileány éppen a nyitott ablaknál állott, elsőemeleti lakásukban, amikor hirtelen szivgörcsöt kapott, elvesztette önmagát és ebben az öntudatlan pillanatban átbukott az ablakon az uccára. Bersuder Clotildot, aki összezuromt tagokkal maradt az ucca kövezetén, a Bánáti Szanatóriumba szállították. Állapota válságos.

Megérkeztek az olcsó tavaszi
szövet és selyem
ujdonságok

Serilana

MINORITA-PALOTA.

— **Elhunyt özvegy Frick Antalné.** Tegnap délután 5 órakor elhunyt Aradon 90 éves korában özvegy Frick Antalné. Temetése 22-én, kedden délután fél 4 órakor lesz a felsőtemető halottas házából. Az elhunytban Frick József építész édesanyját, ifj. Frick József építésmérnök pedig nagyanyját gyászolja.

— **Szabaddábra helyezték a budapesti féltékenységű dráma hősnőjét.** Budapestről jelentik: A vádtanács ma délután 2 órakor határozott dr. Baghy Károlyné szabaddábra helyezési ügyében. A vádtanács úgy döntött, hogy szabaddábra helyezi Baghynt, de nem azzal az indokolással, hogy tettét önvédelemből követte el, mint azt a vizsgálóbíró megállapította. A vádtanács ugyanis kimondta, hogy a bűnösség minőségének megállapítására egyedül a törvényszék hivatott és a szabaddábra helyezés azért történik, mivel egyáltalán nem kell attól tartani, hogy a vádlott, akinek bejelentett lakása van, megszökik. A döntésről azonnal értesítették a királyi ügyészséget és a fővárosi ügyosztályt és Baghynt már a kora délutáni órákban elhagyta a fogházat.

PAPLANOK

legjobb kivitel — legolcsóbb árak

RUTKAY & BOTYE fehérmű
tízletében.

— **Véres családi dráma Budapesten.** Budapestről jelentik: Vasárnap este véres családi dráma játszódott le Budapesten a Teréz-körút 35. számú ház előtt. Fosztó Béla, 36 éves gyári munkás konyhakéssel a nyitott uccán összeszurkálta feleségét, aki vértől boritva összeesett. Fosztó a rendőrségen egy óvatlan pillanatban felvágta ereit. A Rókusba szállították, ahol éjjelkor anyjára magához tért, hogy elbocsájtották a kórházból. A detektívek bekisérték a főkapitányságra, ahol megkezdtek kihallgatását.

— **Miniszteri döntés szerint kozmetikai specialitás a „Benzoe” krém.** Az egészségügyi minisztérium a mai napon 16.556—932 szám alatt a következő határozatát közölte Kárpáthi János aradi gyógyszerártulajdonossal: Az egészségügyi miniszter a legfelsőbb közegészségügyi tanács, valamint a gyógyszerész kémiai bizottság véleménye alapján a „Benzoe Crem” nevű kozmetikai specialitást Kárpáthi János részére 1568—932 szám alatt jóváhagyta, azzal a megjegyzéssel, hogy a „Benzoe Crem” kozmetikai specialitás gyártására és forgalomba hozatalára kizárólagos joggal Kárpáthi János aradi gyógyszerártulajdonos bír. Az ez ellen vétőket az egészségügyi törvény 424. szakasza alapján büntetik.

— **A lippai izr. leányegylet purimbálja.** Szombaton este tartotta meg a lippai izr. leányegylet ezidei purimbáját a „Központi” szállodában. Az estélyen különböző felekezetű, előkelő közönség jelent meg. A tánckedvelő ifjuság a Lippai Sportklub jazz-bandjének zenéjére mulatott reggeliz. Az anyagilag és erkölcsileg jól sikerült jótékony célú purimbál rendezése Dobos Magda és Weisz Anca nevéhez fűződik.

Kétmillió lejt vett fel az ellopott fuvarlevelekkel egy tisztviselő

Ujabb letartóztatások a vasuti panama ügyében — Százezer fuvarlevelet foglalt le a rendőrség — Lepecsételték az irodákat

Bucurestiből jelentik: Az 500 milliós CFR-panama ügyében ma újabb érdekes események történtek. A rendőrség letartóztatta Katz Sándort, a Refractia-cég tisztviselőjét, aki az igazgató távollétében 700 fuvarlevelet lopott el a cég irodájából és azokat beváltva, kétmillió lejt vett fel a vasutól. Az esettel kapcsolatosan házkutatást tartottak a Refractia és Prompt-cégek irodáiban. A Refractia-nál kései százezer fuvarlevelet foglaltak le, az irodákat lepecsételték.

— **Halálozás.** Schaffer József nyug. vizingai főjegyző vasárnap éjjel 70 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután négy órakor lesz Vingán. Az özvegyen kívül gyászolja az elhunytat fia, Schaffer Károly budapesti bankigazgató, valamint leányai: dr. Dengel Jánosné, budapesti egyetemi tanár felesége, dr. Krepil Jánosné, aradi fogorvos felesége és kiterjedt rokonság.

— **Előadásközben eles törrel leszurta társát egy műkedvelő.** Bergamoból jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap este Rossa gyárvárosban. Egy műkedvelő előadáson Nimo Venturi 18 éves artista véletlenül leszurta legjobb barátját, a 24 éves Mignaul Giuseppe-t. A fiatal ember ugyanis vigyázatlanságból papirmassé tör helyett, egy valódi tör vett magához, amelyet a nyit színen társ mellébe döfött. A szerencsétlen ember pár pillanat múlva kiszenvedett. Mignauli kétségbeesésében öngyilkosságot akart elkövetni, ebben azonban még idejében megakadályozták.

— **Beomlott az országot Pankota mellett.** Pankotáról jelentik: Különös jelenség történt a magyar-ágrisi országon. Az itt keresztül haladó fuvarosok jelentették ugyanis a községi vezetőségnek, hogy az országot elsüllyedt. Azonnal bizottság szállott ki a helyszínre, amely megállapította, hogy az országot közepre, ahol a kocsi járnak, egy méter körzetben kúrtszűrűen, mintegy 6 méterre valóban elsüllyedt. Mivel a közlekedés ilyen körülmények között lehetetlenné vált, azt most egy másik úton bonyolítják le, egyben pedig megtörténtek a szükséges intézkedések az ut megelőbbi rendbehelyezésének érdekében.

— **Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorézésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.** A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, droseriákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Wizo.** Ma délután Fischer Aladár igazgató tartja vetítéses előadását „A bihari hegyek között” címmel. Vendégeket szívesen látunk.

— **Szabadegyetemi előadások a Magyar Otthonban.** A Magyar Otthonban rendezett szabadegyetemi előadások — mint ismeretes — nem voltak megtarthatók, mert megtarthatásuk iránt engedélyt kellett kieszközölni. Ezek az előadások f. hó 23-tól, szerdától kezdve — amint az a multban is volt — este 9 órai kezdettel ismét megnyílnak. Ezen a napon dr. Radó János közismert nőorvos folytatja anatómiai előadásorozatát. Belezny István kiváló festőművész pedig az „Oceán szinpada” címmel fogja a szabadegyetemen megjelent közönséget élvezetes és tanulságos tárgyú előadásával feledhetetlen élményben részesíteni. Az előadás díjtalan, ruhatár nem kötelező. Itt említiük meg, hogy a jövő szerdán, f. hó 30-án dr. Szelle Károly városszerte ismert orvos „A prostitúció és szexuális bajok elleni küzdelem modern irányelvei”-t ismerteti.

— **Az Aradi Zsidó Kulturkőr szerdán este 9 órai kezdettel felolvasó-estet rendez a Kereskedelmi Testület üléstermében.** Előadó: dr. Fényes Samu, aki a „Zsidóság hatása az európai kultúrára” címmel fog előadást tartani. Vendégeket szívesen látunk.

HUSVÉTRA... 5. osztály sorsjegy Goldschmiedt-bank

ARAD, Strada Eminescu 4.

Uj alapokra fektetik a munkanélküliek segélyezését

Fél évig részesül segélyben a munkanélküli, aki tagja a munkanélküli pénztárnak

Bucurestiből jelentik: Mirescu szociáldemokrata képviselő törvényjavaslatot nyújtott be a parlamentnek a munkanélküliek segélyezéséről. A javaslat szerint a dolgozó munkások fizetésük arányában hetenkint 2, 6, 8, 10 és 12 lej fizetnek az alapra. Ha a munkanélküli pénztár valamelyik tagja elveszti állását, úgy 26 héten keresztül segélyben részesül. Ez a segély nötleneknél a legutóbbi fizetés 50, nős embereknél 60 százaléka. Minden gyermek után külön öt százalékat kap, az összeg azonban maximum 80 százaléka lehet a legutóbbi fizetésnek. A befolyt összegeket a Munkásbiztosító pénztár külön bizottsága kezeli. Érdekes a javaslatnak ama része, amely kimondja, hogy a gazdasági krízis alatt csak indokolt esetekben engedhető meg a túllórázás.

— Áthelyezett rendőrközlő. Tivis Péter rendőrközlőt egy ma érkezett miniszteri rendelet saját kérelmére Karánsebesre helyezte át.

— Török költő előadása Aradon. Érdekes látogatója lesz Aradnak április 17-én. Széfhedin Széiket bey, az ismert költő, aki tudvalevőleg a budapesti Keleti Akadémia hallgatója, az aradi katolikus Szent Imre kongregáció meghívására Aradra jön, ahol felolvasó estét fog tartani a Minorita Kultúrház nagytermében. A fiatal, török származású költő a napokban tartja szerzői estjét a budapesti stúdióban is, amely elé nagy érdeklődéssel néz a rádióhallgató közönség. Arad katolikus társadalmának érdekes eseménye lesz Széfhedin Széiket bey áprilisban tartandó előadestje.

— Felmentették Bernát Jenő gyógyszerészt a védjegybitorlás vádjától. Az aradi járásbíró — mint annak idején az Aradi Közlöny részletesen megírta — 4000 lej pénzbüntetésre ítélte el Bernát Jenő aradi gyógyszerészt védjegybitorlásért. A keresetet Kárpáti János gyógyszerész indította Bernát Jenő ellen, mert az szintén „Benzoe”-krém néven hozott arcápoló-szert forgalomba, holott ezt a nevet közel 25 éve Kárpáti János használta készítményénél. A járásbíró ítélete ellen Bernát Jenő felebbezést jelentett be az aradi törvényszékhez és ezt a felebbezést ma tárgyalta az aradi törvényszék Seracu-Ionescu-tanácsa. A törvényszéki tárgyaláson Bernát Jenő azzal védekezett, hogy az érvényben lévő törvények csak az azonos csomagolást tiltják, míg a tilalom a névhasználatra nem terjed ki. Bizonyította a bíróság előtt, hogy az általa forgalomba hozott krém külső csomagolása teljesen eltérő attól a készítménytől, amelyet Kárpáti János gyárt és ez alapon kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását. A törvényszék helyt adott Bernát Jenő védekezésének és megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét, a gyógyszerészt felmentette a védjegybitorlás vádjától.

Rendes ből működését az Artin dragée biztosítja.

— Teherautókat és autóbusszalvázakat most igen előnyösen vásárolhat a közönség Kálmán A. „Autó- & Motorabteilung”-jánál Aradon, mivel nagy autóraktárát apasztani kívánja és ebből kifolyólag a gyári beszerzési áron alul bocsátja a végközönség rendelkezésére.

— Uj rendelet szabályozza az artisták működését. Ma újabb rendelet érkezett az aradi rendőrközlőre az artisták szereplésére vonatkozólag. A belügyminisztérium felhívja a kővestura figyelmét arra, hogy csak a karnettel, vagy miniszteri engedéllyel rendelkező artisták léphetnek fel. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a belügyminiszteri rendelet pontos végrehajtása érdekében.

— A Magyar Otthon húsvéti programja. A Magyar Otthon közkeveltségnek örvendő műkedvelői, akik eddigi előadásaikkal szépszámu közönség érdeklődését keltették fel, Húsvét másodnapján ismét egy gazdag, szép és ötletes műsorral lépnek dobogóra. Színrekerülnek a szezon sláger egyfelvonásosai. A próbák javában folynak és az ifjúság — mint mindig — úgy most is a legnagyobb ambícióval készül az előadásra. Tekintettel a mai nehéz gazdasági viszonyokra, a rendezőség a belépti díjat minimálisan 15 lejben állapította meg.

— Megalakult a pécskai ifjúsági szakosztály. F. hó 20-án délután a Magyar Párt Pécskai tagozatának kebelében megalakult az ifjúsági szakosztály, melyet az ottani intézőbizottság keltett életre és kizárólag a kulturális célok szolgálatába állította. Az intézőbizottság határozata után az ifjúsági szakosztály tényleges megalakítására történt a sor, amely fényes külsőségek mellett történt meg. A nagyszámú összegyűlt ifjúság a tagozat helyi elnökét, dr. Lelik Istvánt, valamint az aradi ifjúsági tagozat részéről megjelent Geller János, Prohászka István és Muzsai Sándort nagy ovációval fogadta és ezeknek programot és célkitűzést nyújtó beszédei után a szakosztályt a következők vezetésével alakította meg, annak kihangsúlyozásával, hogy az alakulat a pécskai tagozat csoportja. Elnök lett: Kovács János. Alelnökök: Móra István, Kiss József és Boldizsár Mihály. Titkár: Kabát Gergely. Jegyző: ifj. Jurik Márton. Pénztárnok: Harsányi István. Háznagy: Harsányi Márton. Választmányi tagok: Jackó István, Sipos József, Sipos István, Tóth József, Juhász Pál, Koncz György. A megalakulás után Kovács János és Móra István elnök, illetve alelnök a maga és tisztviselői nevében a bizalmat megköszönték s utána a gyűlés bezárult. A gyűlés azzal a biztató hangulattal oszlott szét, hogy hivatásának a jövőben minden tekintetben meg fog felelni.

— Purim-est Pankotán. Pankotáról jelentik: Jól sikerült purimi táncestélyt rendezett szombaton este a pankotai zsidóság. Az estélyen Pankota minden számottevő polgára, felekezeti különbség nélkül, megjelent és a nagyszerű „Spárta” zenekar hangjai mellett, a késő reggeli órákig maradt együtt. Az ugy anyagilag, mint erkölcsileg kitünően sikerült purim-estély megrendezéséért Sonnenschein Elias főrabbit és Herzka Ármin elnököt illeti elismerés.

Felesége jólétét emeli az Ovomaltine.

— Jégbefagyott holttestet találtak a jéget robbantó katonák. Marosvásárhelyről jelentik: A Maros jégét robbantó katonák ma a Maros jége alá fagyva megtalálták Kőszeghy Margit vásárhelyi leány holttestét, aki még december 15-én ugrott a folyóba öngyilkossági szándékkal. A holttestet a jég teljesen konzerválta.

— Dr. Lakatos szanatóriuma. Baden bei Wien, a téli idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényezők, — külön szivostály, dr. Singer Richard egyet. n. tanár vezetése alatt —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi által rendelkezésre.

AZ ÁLLAMSORSJÁTÉK JÁTÉKOSAINAK TIZ PARANGSOLATA

I.
Ne térj ki a szerencse elől, vedyél meg ma egy sorsjegyet az Állami Sorsjátéktól!

II.
Ne tőprengj, hanem tedd próbára a szerencsédet az Állami Sorsjátéknál.

Aki mer, az nyer!

III.
Bármelyik szám nyerhet.
Bízd sorsodat a vak szerencséredre!

IV.
Nincsenek sem szerencsés, sem szerencsétlen emberek. Mindenkinek van az életben egy szerencsés pillanata.
Ne szalaszd el ezt a pillanatot!

V.
A szerencse utja titokzatos.
Bízz a szerencsédben, mert az biztosan megsegít!

VI.
A szerencse nem segíti azokat, akik a sorsban nem bíznak, vagy elcsüggednek, mielőtt szerencsájukat próbára tették volna.

Légy hát kitartó és játszd végig az Állami Sorsjáték miud az 5 osztályát!

VII.
Az Állami Sorsjáték minden második száma nyer.
Várjátok be mindnyájan bizalommal a szerencses pillanatot.

VIII.
A jövőjéret gondoskodik az, aki az Állami Sorsjátéktól sorsjegyet vesz.

Keress kenyeredet tisztességes munkával, de ne vedd meg az Állami Sorsjáték által felkínált szerencsédet se!

IX.
Ne szórjátok a pénzt külföldi sorsjegyekre, mert azokat nagyon nehéz ellenőrizni, de még nehezebb a pénzt tőlük megkapni.

Játszatok a Román Állami Sorsjátékon, mert annak kedvező nyereményei vannak és működését mindenki ellenőrizheti!

X.
Az Állami Sorsjátéknak csupán emberbaráti célja van.

A játékos szerencsését a kórházak betegeknek és a hajléktalan gyermekek hálája kíséri.

Segíts tehát megadon az Állami Sorsjáték sorsjegyeivel és az Isten is megsegít!

SPORT KÖZLÖNY

Favoritgyőzelmek jegyében folyt le Aradon a bajnokság nyitánya

Sáros talajon, őszi időjárásban indultak meg a pontokért menő tavaszi küzdelmek — Botrány az AAC-Tricolor-mérkőzésen — Vasárnap 23 gól esett az első osztályban

Teljes fordulóval indult meg vasárnap az első osztályu bajnokság küzdelme. A várva-várt pontokra menő meccset őszi időjárásban játszották le a csapatok. A Gloria-pályán két mérkőzés volt: Gloria—Unirea és az AMTE—ATE versenyzett a győzelemért. A Gloria küzdőtere sáros, csuszós, mélytalajú volt és csak a legjobb akarattal lehetett megállapítani, hogy alkalmas bajnoki mérkőzésekre. A játékosok így érthetőleg nem tudták kifejteni teljes tudásukat, mert ezen a pályán nem a technika, s nem a tudás, hanem a fizikum győzött. Aki jobban bírta a sarat dagasztani, az szerezte meg első tavaszi győzelmét. Az AAC-pályán szintén két elsőosztályu meccs volt. Az Olimpia fölényes játék után, valósággal lehengerelte a Transivaniát. Az AAC pedig a Tricolor felett ért el megérdemelten szép győzelmet. Az atléták pályája, miután a hét közepén rendbehozták, a várakozáson felül jó volt. Nagy meglepetést keltett az AAC kitűnő formája, amellyel akármelyik aradi ellenfelével győzelmi eséllyel veszi fel a versenyt. Általános volt az a tudat, hogy az atléták nem tartottak tréningeket az ideán és így a meglepések csapatától, a Tricolorától, amely a sarat igen jól állja győzelmét vártak. Az AMTE a tornászok együttesét tulzott gólarányban győzte le. A Gloria az Unirea csapatával szemben, az első félidő nehézségeit leküzdve, biztosan érte el győzelmét. A másodosztályban is volt egy mérkőzés. A vasárnapi fordulóról beszámolóinkat itt adjuk:

Működött a Gloria gölhengere

Gloria—Unirea 7:0 (1:0). Az otthonában játszó Gloria az első félidőben egyenlő ellenfelet talált a lekkesen küzdő Unireában, de szünet után, a sáros, lehetetlenül rossz talajt, a jobb fizikummal rendelkező Gloria jobban bírta. Az Unirea pedig láthatóan vissza esett és így a Gloria megerősítés nélkül ért el nagy győzelmet. A nivótlan mérkőzésen Polaretzki biráskodása mellett, Blaskovits (4), Marienut, Tisza és Aliman szereztek a gólokat.

Biztos győzelem

AMTE—ATE 5:1 (2:1). A két örök rivális találkozása az irreális talajon változatos játékot hozott, minden játékos törekedett a legjobbat nyújtani, mégis a győztes csapatban Valter jó center-játéka és Csajka biztonsága érdemel említést. A tornászoknál Mihály, Csipai és Cucula játéka tűnt ki, az első gólt 11-esből érte el az AMTE, szabálytalanul. A 11-est Takács rugta, azonban a labda a sárban elakadt és az ATE egyik játékosa beleszaladt és elrugta a labdát. A bíró a 11-est újból rugatja, amely nyilván szabályellenes, miután az ATE játékosa helyesen cselekedett, amikor beleavatkozott a játékba. A további gólok sorrendje: Cucula (ATE), Tolán, Valder (2) és Párduc. A mérkőzést Vladovici kapitány vezette le.

Bajnokságra tör az Olimpia

Olimpia—Transilvania 7:0 (2:0). A bajnokságra törő mikalakai csapat győzelme egy pillanatig sem volt kétséges, mégis tulzottnak tűnik az elért eredmény. Az Olimpia máris biztató formában van és a bajnokság egyik legjögsőbb aspiránsa. Barbu I. (3), Barbu II. (3) és Comlosan szereztek a gólokat. A mérkőzés bírása Pfeiffer volt.

Biztató formában az AAC

AAC—Tricolor 3:0 (2:0). Az atléták és a Tricolor összezsapása kemény, helyenkint

durva játékot eredményezett, amelyből a jó formában lévő AAC került ki megérdemelten győztesként. A mérkőzést botrány zavarta meg. Ugyanis a második félidőben Pomacek Theimlert, az AAC kapusát meg rugja, aki nem rest és visszaüti a csatárt. A bíró mindkettőjüket kiállítja, azután pedig kltör a botrány, a közönség betódul a pályára és a rendezőség csak nagy munka után tudta a rendet helyreállítani. A játék ezután tovább folytatódott. Zsiga, Galloy és Mondok szereztek az AAC góljait. Török és Kolumbán I. pompás játékot mutattak. Bíró: Burdan Miklós. Hönig, a Tricolor játékosa, egy összecsapás következtében megsérült és kiállni kényszerült.

O A II. osztályu bajnokság során a Soimi 3:3 arányban eldöntetlenül játszott a Vulturulal. A többi mérkőzések elmaradtak.

Barátságos mérkőzés keretében pompás győzelmet aratott a magyar válogatott Prágában a csehek ellen

Ez az első magyar győzelem 30 év után a cseh fővárosban. Magyarország—Csehszlovákia 3:1 (0:0)

Prágából jelentik: Ideális football-időben mérte össze erejét a prágai Sparta pályáján a magyar válogatott, a cseh reprezentatívokkal. A magyar csapatból hiányzott a standard Auer és Sárosi, akik helyett fiatal tehetségeket szerepeltetett Máriássy Lajos szövetségi kapitány. Mintegy 27 ezer ember volt kíváncsi a barátságos jellegű mérkőzésre, amely mindenkor a legszebb sportot szokta eredményezni. A magyar csapatot nem tartották ilyen nagy eredmény elérésére képesnek és ennek tudható be, hogy a prágai közönség eleinte lemondóan legyintett. A válogatott csapat erre a gyönyörű győzelemre minden tekintetben rászolgált, miután többet támadott, szebben focizott, különösen pedig a második félidőbeli gyönyörű akciót az elismerten sovíniszta prágai közönség állandó tapssal honorálta.

A győztes magyar csapat legjobb embere Kalmár volt, aki úgy látszik lassan kezdi visszanyerni régi formáját. Utána Szabó, a fiatal kapus volt elemében, aki helyenként nagy védéseket produkált. A fedezetsor többi tagja is nagyszerűen működött. Míg a csatársorban a legjobb a szívvel, lélekkel küzdő és

Az AKE közgyűlése

A Baross-parki kioszkban ma este a tagok gyér látogatása mellett folyt le az Aradi Korcsolyázó Egylet 1930. és 1931. évi rendes közgyűlése. A megnyitó beszédet dr. Angel István elnök mondotta, aki üdvözölte a megjelenteket. Ezután Schwartz Dezső titkári jelentése következett, amelyben beszámolt az egyesület két elmúlt évének sikeres sporteredményeiről. A titkári jelentés kiemeli a tenisz-sportban elért szép sikereket, amely szerint az egyesület tagjai a következő helyezéseket érték el: 1930-ban: 40 első díjat, öt második díjat és 39 harmadik díjat. 1931-ben: 46 első díjat, 46 második díjat és 48 harmadik díjat. Ezeket a díjakat a tagok a különböző versenyeken nyerték. A titkári jelentés arról is beszámolt még, hogy 1930-ban Kabdebó Imi, Aszlán Baba, Somogyi Klári és Székely József nyújtották a legszebb szereplést, míg 1931-ben Aszlán Baba és Somogyi Klári arattak sorozatos sikereket. A pénztári kimutatás és a jövő évi költségelőirányzatot a közgyűlés tudomásul vette és a számvizsgáló bizottság megadta a felmentvényt. Minél érdekességet említhetünk meg, hogy az alapszabályok úgy intézkednek, hogy a tisztújítás csak minden három évben történik meg. A közgyűlés javaslatára határozatilag kimondották, hogy az alapszabályokban több változást fognak eszközölni.

eredményesen játszó Turay volt. Rajta kívül az ujonc Zavačky és Titkos játéka tűnt még ki.

Az első félidőben az élénk, változatos játék ellenére sem esett goal. A magyar kaput több cseh támadás befejezésének elérésében, Szabó kapus önfeláldozó védeése mentette meg.

Szünet után a játék erősen élénkült. A magyar csapat több támadást vezet, mégis az első gólt a csehek érik el, Silni révén a 6. percben. Ezután a cseh csapat vezet még támadást, de minden eredmény nélkül. A magyar együttes minden erejével küzd a kiegyenlítésért, ami a 19. percben Turai lövéséből meg is születik. A goal felbuzdította a magyar csapatot és két perc múlva az ujonc Zavačky megszerezte a vezetést. A csehek a döntetlenért harcolnak, míg a magyar csapat a megszerzett előny szaporítására törekszik. A 26. percben Titkos szélesebb lefutásából beadás lesz, amely Turaihoz kerül, a center éles lövése pedig a harmadik magyar goalt jelenti. Mint érdekességet megemlíthetünk, hogy a magyar válogatott csapat 30 éve nem győzte le a cseh válogatottat Prágában. Most megtört a jég.

Ausztria az Európa-kupa élén

Ausztria—Olaszország 2:1 (0:0).

Bécsből jelentik: Az Európa-kupa küzdelmei során, a Hobe Warte-pályán találkozott a két ország válogatott csapata, hogy eldöntse a mérkőzés sorsát, amely nagy behatással van a kupa további sorsára. A mérkőzésen 65 ezer néző jelent meg. A két csapat egyenlő félnek bizonyult, de míg az olaszok egy tartalékkal állottak ki, addig az osztrákok komplett összeállításban vették fel a harcot. Ausztria ezen győzelmével jobb gólarányával, a kupa élére szökött. A mérkőzést, amelynek góljait osztrák részről Sindellár (2), míg olasz részről Meaza lötte, a svájci Ruoff vezette le kifogástalanul.

O A Vasas—III. kerület bajnoki mérkőzést, a mellet a múlt héten a pálya használhatatlansága miatt elhalasztották, most játszották le. A játék egyenlő ellenfelek küzdelmét mutatta, amely végül is 2:2 (0:1) arányban eldöntetlenül végződött. Rózsa (11-ből), Possák, illetve Dömötör és Lengyel voltak eredményesek.

O A budapesti kombinált is győzött. Grácból jelentik, hogy a gráci profi kombinált felett 3:2 (1:1) arányu győzelmet ért el a budapesti kombinált. A vezetést Reiter szerezte meg a 14. percben. Rá 6 percre Köves egyenlít, majd a 11-ik félidő 24-ik percében Laki gólja a budapesti kombinálnak a vezetést jelenti. A hazai csapat támadása eredményeképpen Almer kiegyenlít. Ezután nagy harc indul meg a győzelmet jelentő gólért, amelyet a budapesti kombinálnak sikerül megszereznie, miután állóképesebbnek bizonyul. A győzelmet Köves lövéséből érte el Budapest kombináltja.

O Külföldi eredmények egy sorban. Róma: Közép- és Déliolasz válogatott—Ausztria B) válogatott 3:1 (1:0). — Bern: Svájc—Franciaország 3:3 (2:1). — Antwerpen: Hollandia—Belgium 4:1 (1:1). — Padova: Olaszország B)—Bulgária 4:0 (2:0). — Milánó: Északolaszország—Délmetország 1:1 (1:1). — Differding: Luxemburg—Franciaország B) 5:2 (2:1). — Teplitz: Prága—Teplitz 5:3 (2:2). — Kladno: Prága—Kladno 4:1 (1:1). — Pozsony: Deutscher Fussball Club—Bratislava 3:2 (0:0).

Adakozzunk a mi... küldjétek!

Tardieu tervét kudarc fenyegeti

Walkó magyar külügyminiszter pesszimisztikus nyilatkozata a párisi tárgyalások után — Argentina és India tiltakoznak a román-német és a német-magyar preferenciális szerződések életbeléptetése ellen — Hantos Elemér sikert jósol, Painlevé reménykedik —

Magyarország kész mindennemű elfogadható kooperációra

Párisból jelentik: A Tardieu-terv megvalósítása érdekében folytatott tanácskozások tegnap sem szüneteltek. Párisban Tardieu dunai tervével kapcsolatban Franciaország kereskedelmi szerződéseinek új alapokra fektetésével foglalkoztak. Ennek érdekében, amint hivatalosan jelentik, Tardieu gyakori tárgyalásokat folytat Rollin kereskedelmi miniszterrel. Sokkal jelentősebb azonban a másik hír, mely Bécsből jelenti, hogy **Painlevé volt francia miniszterelnök váratlanul az osztrák fővárosba érkezett.** Painlevé bécsi útja általános meggyőződés szerint szintén a dunai együttműködés tervével áll kapcsolatban. Hogy tárgyalásait milyen irányban indítja meg, arról még semmi sem lehet tudni.

Walkó Lajos magyar külügyminiszter hazaérkezett külföldi útjáról. Hazaérkezése után jól informált magyar vezető körökből **Magyarország álláspontját a dunai együttműködéssel kapcsolatban így körvonalazzák:**

— Magyarország a dunai együttműködési terv keretében **kész mindennemű elfogadható kooperációra,** magáévá tesz minden javaslatot, mely lendíthet a Duna-vidék mai nehéz gazdasági helyzetén. Mindennek feltétele azonban az, hogy **Csehszlovákia is bizonyítékát adja együttműködési hajlandóságának.**

A dunai terv egyik ismert kezdeményezője, Hantos Elemér volt magyar államtitkár, szintén tegnap jött haza külföldi útjáról. Hantos az újságíróknak már nemcsak öt államról beszél, amelyek a dunai együttműködési tervben részt vennének, hanem hét államról, az eddig szóban lévő öt dunai államon kívül Bulgáriáról és Lengyelországról is. Szerinte, mielőtt a terv megvalósítására kerülne a sor, a kérdéses államoknak rendezniük kell, esetleg külföldi segítséggel is, állampénzügyi helyzetüket. Különben meg van győződve a dunai együttműködés terveinek közeli sikeréről. Franciaország számára az ügy ma már presztizskérdés, — mondotta Hantos — és ez a legjobb garancia arra, hogy a terv megvalósítása jó úton van.

Meghalt Kozarek

A ráckevei gyilkos kivégzése alkalmával szerzte baját — Győri Sándor az új állami ítéletvégrehajtó

Budapestről jelentik: Vasárnap délután a Szent László-kórházban meghalt **Kozarek Antal** magyar állami ítéletvégrehajtó. Kozareket kilenc nappal ezelőtt szállították a kórházba, súlyos influenza megbetegedéssel. A hatalmas, robusztus szervezet nem tudott megbirkózni a betegséggel, tüdőgyulladás lépett fel és tegnap délután, 47 éves korában meghalt. Az állami bakó Tichy Árpád, a ráckevei gyilkos kivégzésénél hiült meg, úgy, hogy néhány nappal az akasztás után már a kórházba kellett szállítani.

Kozarek, akit igazi családi néven **Kotzourek** Antalnak hívtak, három éve működött ezen a pályán és furcsa, hogy szerette hivatását. Gold Károly halála után kérte kinevezését és hivatkozott arra, hogy apja ugyanezt az állást töltötte be. Összesen nyolc halálos ítéletet hajtott végre. A budapesti ügyészség elhatározta, hogy sürgősen kiírja a pályázatot a hóliéri állásra, miután statáriális rendelkezések vannak még érvényben s nem lehet tudni, melyik percben lesz ismét szükség az állami ítéletvégrehajtóra.

Kozarek Antal halála következtében állami ítéletvégrehajtónak tudvalevőleg **Kozarek** egyik segédjét, **Győri Sándort** nevezték ki, aki ellenőr a villamos vasutaknál. A kinevezés tudomásulvételekor a beszélt igazgatója kijelentette, hogy nem járul hozzá ahhoz, hogy egyik alkalmazottja hóliéri legyen,

Walkó Lajos külügyminiszter különben a délelőtti folyamán megjelent a kormányzó előtt, akit tájékoztatott utjának eredményeiről. Később pedig **Károlyi Gyula** gróf miniszterelnökkel folytatott hosszabb megbeszélést. Walkó a Tardieu-tervvel kapcsolatban kijelentette, hogy a kérdés hosszulejárata és hogy azt nem lehet márholnapra megoldani. Nem hihető, hogy a tervek fölött véglegesen lehetne határozni a francia és a porosz választások előtt. Magyarország mindennek előtt igyekszik jóindulatáról tanúságot tenni és támogat minden olyan tervet, amely politikamentes lehetőséget nyújt a kelet-európai és a dunai államok gazdasági helyzetének megkönnyítésére. Arra való tekintettel, hogy a Tardieu-terv megvitatásánál **ugy a nagy, mint a kisállamok megegyezése szükséges,** a kérdés csak hosszú időn belül nyerhet megoldást.

Érdekes megemlíteni ezzel kapcsolatban, hogy a „La Prensa” című lap megszólaltatja **Lamarc** argentinai külügyminisztert, aki megcáfolja azt a hírt, hogy Argentina feladta eddigi álláspontját. A lapban közölt nyilatkozat szerint **Argentina to-**

FILM KÖZLÖNY

A szerelem szigete

Sajtóbemutató a Central-mozgóban.

A „Fehér árnyak”, a „Tabu” és a „Pogány” című emlékezetes sikerű filmdrámák nyomdokain halad a „Szerelmek szigete” is. A déli tenger szigetvilágának csodálatos flórája, exotikus élete és a benszülöttek fölött uralkodó természeti törvények hű képe elevenedik meg ebben a forró szenvedélyekkel átfűtött hangosfilmben. **W. S. van Dyke** mesterrendező neve elég biztosíték arra, hogy a „Szerelmek szigete” művészi értékeiben bátran megmérkőzhet elődeivel.

A film szüzséje érdekes és fordulatos. Tamea, a déli szigetek leánya tüzes, temperamentumos félvér, Amerikába kerül, ahol meghódítja a fiatal Dan-t, egy milliárdos fiát, akinek pedig menyasszonya van. **Maisi** a menyasszony hidegen félreáll és útjára bocsátja Dan-t, aki — mivel apja Tameát kiutasítja házából — követi a leányt szigethazájába. Itt egyideig boldogan élnek, azonban a benszülöttek erkölcsi fogalmai csakhamar kiütöknének Tameában és Dan emiatt elzúlik, ivásnak adja magát. De még jókor megjelenik a mentőangyal a szöke **Maisi** személyében, aki még mindig Dan-t szereti és utána jött a szigetre. Itt megkezdődik a harc a két asszony között, amelyből végül is **Maisi** kerül ki győztesként, aki magával viszi a megjavult, megtért Dan-t. A szereplők kielégítőt nyújtanak. **Conchita Montenegro** az ujonnan feltűnt mexikói sztár játssza a vezető női szerepet. Partneri **Leslie Howard** és **C. Aubry Smith.** Az exotikus zene és táncszámok nagy sikerre számíthatnak.

Hawaii éjszakák

Exotikus filmdráma bemutatója a Corso-moziban.

Hawaii éjszakák... A hawaii-gitár zenéje, ezüstös holdfény és az óceán csillogó hullámainak halk zenéje, ez adja a keretet ehhez a hangulatos, szenvedélyes szerelemmel és forró vágyak levegőjével telített filmdrámához. Az exotikum minden időkből nagy vonzerőt gyakorolt a közönségre és különös előszeretettel keresték fel a nagyszabású exotikus filmdrámákat. A „Hawaii éjszakák” tulajdonképpen nem halad a megszokott utakon, ugyanis nem minden jelenete játszódik le a déli nap leve alatt, csupán a film attrakcióját képezi a „Hawaii éjszaka”. Az eredeti felvételek lebilincselő varázsa, a benszülöttek

„OLLA” prophylaktikus kósmalmény. No koe-kártatása egészségét előny után-
zattokkal, utasítsa ezeket vissza és kö-veteljen kímese-
dőtlen OLLA-t eredeti csomagolásban!

vábbra is vétőt mond a két szerződés életbeléptetése ellen és nem hajlandó lemondani azokról a kedvezményekről, amelyeket részére az 1857-ben parafált porosz-argentinai szerződés biztosít.

Berlini jelentés szerint szintén téves az a hír, mintha Argentina hozzájárult volna a két szerződés életbeléptetéséhez. Ettől eltekintve, azonban India is fentartja vétőjét. Illetékes helyen remélik, hogy sikerül ezeket az államokat is elhatározásuktól eltántorítani és hogy a közeljövőben mégis valóban életbeléptet a német-román és a német-magyar kereskedelmi szerződés.

Párisból jelentik: Tardieu miniszterelnök ma beszámolt az államtanácsnak a genfi magyar delegáció munkájáról, a külpolitikai helyzetéről, valamint a dunai konföderáció kérdéséről. Az angol alsóház mai ülésén különben a külügyminiszter kijelentette, hogy Genfben még nem történt megegyezés a dunai államok szövetsége ügyében. Elsősorban az érdekelt államoknak kell Angliával egyetértőleg letárgyalni a kérdést. Bővebben egyelőre nem nyilatkozhat — jelentette ki a külügyminiszter — hamarosan azonban részletesebb felvilágosításokat adhat.

életmódja, az ősi szokások megnyilvánulása kitűnően érvényesül a hangosfilmapparátuson keresztül. A kísérő zene elsőrangú segítőtársa a filmrendezőnek, művészileg emeli az ünnepségek, táncok, szebbnél-szebb jelenetek hatását.

A szereplők friss, fiatal teljetségek, akiket nem láttunk még eddig ilyen kitűnően megrendezett, művészi beállítású filmdráma keretében. A film attrakciója tulajdonképpen **Eugenie Kais Arrowa**, akinek megjelenése, exotikus bája, hangjának üde csengése felejthetetlen impressziókat hagy a hallgató lelkében. **Werner Fuetterer** már régi ismerősünk. Nem felejtettük el még sorozatos heidelbergi filmjeit, de hangosfilmen eddig nem nyújthatott emlékezetes alakítást. Délceg, germán típusú megjelenése kitűnően érvényesül a vadak között és hangjának bársnyos, meleg tónusa egyszerűben belopódik a szívekbe. **Fee Malten** napsugaras, vidám lényé kedves színfoltja az együttesnek. Mindenesetre a „Hawaii éjszakák” olyan film, ami őszinte érdeklődésre tarthat igényt.

Bucurestibe utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokbódében.

„Grand Hotel”-el szemben, a főposta sarkán.

Az Erdélyi és Bánsági Kisebbségi Újságíró Szervezet aradi csoportja fájdalomtól mélyen megtörve tudatja, hogy alapító tagja, az aradi újságírói kar nesztora, az újságírás nemes és önzetlen harcosa

Farkas Ferenc

hirlapíró

66 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Az aradi újságírás halottját szerdán délután helyezik örök nyugalomra a felsőtemető halottas házából.

Emlékét el nem muló kegyelettel őrizzük.

Tavaszi szezonra **harisnya, keztyű** olesó árban. Kézimunka és hozzávalóban nagy választék

WEISZ és BENJAMIN cég

a Bul. Reg. Maria 8. sz.

A nyilvánosság nem tudja, mennyi gyermekrablás történik Amerikában

Kínában a megszöktetés, Amerikában pedig a gyermekrablás fejlődött ki rendszeres üzletágnak — Tízezer dollár az átlagos váltságdíj

Lindbergh ezredes gyermekének megszöktetése, ami Amerikát most ilyen lázba hozta, egyelőre az utolsó láncszeme annak a gyermekrablási sorozatnak, amely, ha lehet ezzel a kifejezéssel élni, már a háború előtt is divott Amerikában. *Míg Kína a megszöktetési üzletág klasszikus hazája, addig Amerikát a gyermekrablások hazájának lehetne nevezni. A gyermekrablás ugyanis sokkal gyakoribb eset, mint amennyiről a nyilvánosság tudomást szerez. mert a legtöbb esetben a megijedt szülők titokban kifizetik az általában tízezer dollárban megjelölt váltságdíjat, nem értesítik a rendőrséget, mert attól tartanak, hogy a rablók esetleg tovább üldözhetnék a gyermeket.*

A gyermekrablásoknak bizonyos tekintetben a szülők is okai, akik az európaiak számára különös luxust üznek a gazdagságban gyermekükkel. A babikat az általuk örökölendő összegről szokták elnevezni, így van tízmillió dolláros baba és százmillió dolláros baba is. Nem csoda, ha az ilyen milliós baba jelentős értékű tárgyként tűnik fel a rablók és kalandorok szemében.

Az embertelen gyermekrablók

Ilyen tízmilliósi babija volt a század elején John Nicholas *Brown*nak, aki Amerika egyik legismertebb személyisége volt. A szülők állandó aggodalomban éltek. Rettogtek attól, hogy gyermeküket elrabolhatják és éppen ezért a gyermeket állig felfegyverzett testőrséggel vették körül. A hálószoba ablakát erős vasráccsal látták el és a gyermek játszóhelyét drótsövénnyel kerítették el. Az anya évente száz meg százezer dollárt fizetett ki a zsarolóknak, akik a gyermek elrablásával fenyegettek. És minél többet fizetett, annál több zsarolólevél jött, míg végre is a rendőrségnek sikerült végetvetni ezeknek az üzelmeknek.

Még erősebben őrizték később a kis *Winston Mc. Leant*, a százmilliósi babit, akit a detektívek egész csapta kísért sétáján és akinek acélból készült gyermekkocsija volt, mint egy kis ketrec. Lindbergh gyermekének elrablásához hasonló eset volt az, amikor 1907-ben elrabolták a kis *Horace Marvint*, a szőkehajú, kékszemű négyéves gyermeket. Atyjának kertjéből tűnt el egy nap nyomtalanul. Az újságok nemcsak a fényképét, hanem játékszereit és cipőjének képét is hozták. *Roosevelt*, az akkori elnök elrendelte, hogy a gyermek fényképe minden postahivatalban ki legyen függesztve. A rendőrök és detektívek százai nyomoztak az apa megbízásából és az önkéntes nyomozóknak egész hadserege kutatott a gyermek után. Egész Amerika remegett lázas izgalommal a kis *Horace Marvin* életéért. Hiába. Egy napon

Matuskát a német bíróságok nem vonják felelősségre

A potsdami ügyész megkeresésére a bécsi törvényszék ítélik a németországi merényletek ügyében is

Bécsből jelentik: A német hatóságok befejezték a vizsgálatot a vasúti merényletekkel gyanúsított *Matuska Szilveszter* ügyében. A potsdami ügyészség még egyszer kihallgatja *Matuskát*. Ezt a kihallgatást tulajdonképpen a bécsi hatóságok fogják lefolytatni a potsdami ügyészség kérdőíve alapján. Ha ez beérkezik a potsdami ügyészséghez, az ügyészség átiratot intéz a bírósághoz, melyben bejelenti, hogy *Matuska* ügyét nem kívánja a német bíróság külön tárgyalni, ellenben megkéri a bécsi bíróságot, ítélik meg a jüterbogi merénylet ügyében is. Tárgyalja összevonva az anspachi és jüterbogi merényleteket és hozzon egységes ítéletet *Matuska* ügyében.

a gyermek *holttestét találták csak meg a szülői ház közelében levő mocsárban.* Az volt a vélemény, hogy a gyermek csak balesetnek eshetett áldozatul és hogy a rablóknak nem volt szándékukban meggyilkolni őt.

Szerencsésebb kimenetelű volt a 15 esztendő Edward *Kudahin* az elrablása, akit egy este három álarcos férfi rabolt el teherautón. Omaha egyik külvárosának egyedülálló házába vitték, éjjel-nappal a falhoz bilincselve tartották. Az apa, egy dúsgazdag hentesárugyáros, azt az értesítést kapta a rablóktól, hogyha nem fizet a fiáért 50.000 dollárt, sósavval kiégetik a szemét. A megrémült apa személyesen vitte el a meghatározott helyre a pénzt és szerencsésen vissza is kapta gyermekét, ha rettentően lesóványodott állapotban is.

Ilyen gyermekrablás azonban nem mindig zsaroló szándékkal történik, hanem a tulhajtott gyermekkultuszról is. Nem egyszer megtörtént, hogy a gyermek ápolónője rabolta el a kisbabát, mert úgy érezte, hogy nem tudna megválni tőle.

Állítólag Lindbergh esetében is az egyik elbocsátott gyermekgondozónót gyanúsítják a rablással, mert az elbocsátott alkalmazott valóságban istenítette a csecsemőt. Ilyen motívumok játszottak közre mintegy tíz esztendővel ezelőtt egy londoni gyermek eltűnésénél is. A gyermek tíz esztendő múlva került csak vissza a szülői házba. A bánatos szülők ekkor tudták meg, hogy a gyermeket egy indiai pap rabolta el „szeretetből” és vitte magával Indiába és az ifjunak csak halálos ágyán árulta el származását.

Felszerelték Európa első „televiziós” telefonját

A világ egész telefonálási rendszerét forradalmasítani fogja az új találmány — John J. Baird, a televízió „atyjának” nyilatkozata — Megszűnik a telefonáló inkognitója —

Londonból jelentik: A televízió a jövő nagy üzlete és nagy konjunkturája. Ezt ma már nemcsak a szakemberek tudják. Főképpen a legutolsó hónapokban tört előre ez az üzletág az egész világon.

A televízióban Anglia vezet. Eddig azt hitték, hogy Amerika az első a távolbalátás terén, de mióta az angol *John L. Baird*, a világ leghíresebb és legismertebb televíziós szakembere — az úgynevezett „Baird-System” feltalálója — néhány héttel ezelőtt kint járt Amerikában, kiderült, hogy Anglia — a gyakorlati televízió, tehát a megvalósulás terén — messze előtte jár a világ minden más országának még Amerikának is...

— Amerikai utazásom befejeztével — kezdte nyilatkozatát *Baird* — ma már határozottan merem állítani, hogy a televízió — a jövő, még pedig a közel jövő legnagyobb konjunkturája és üzlete!

— Ezt a merész kijelentést a gyakorlati és elméleti adatok és dokumentumok egész sorozata támasztja alá. Tudni kell, hogy a televízió eddig csak kisebb és speciális csoport szórakozása volt az egész világon. Főképpen a dolog technikai része iránt érdeklődők alkották azt a táborát, amely a televíziót gyakorlatban használta. Ezzel szemben ma, főképpen amióta a Baird-társaság új apparátusa kijött a piacra, a rádiózók legszélesebb rétegei kezdenek érdeklődni a jövő szórakozása: a televízió iránt.

— A televízió gyakorlati elterjedésének első látható és komolyan érezhető eredménye az, hogy a kereskedelem világszerte valóságos rávetette magát! Az angol rádió új pompás palotájában majdnem egy egész emeletet, nagyterjedelmű új osztályt kaptunk a televi-

Két ujmisés pap mutatja be első áldozatát husvét hétfőjén

Spallang Béla és Blédy János első szentmiséje Aradon.

Husvét hétfőjén 10 órai kezdettel tartja első miséjét *Spallang Béla* aradi szárazasú katolikus áldozópap a Minorita-templomban. *Spallang Béla* theologiai tanulmányait Temesváron végezte, ahol szombaton szentelt fel dr. *Pacha Agoston* püspök a katolikus egyház papjává. Nagyszámu aradi rokonságára való tekintettel tartja a fiatal pap első miséjét az aradi minoritáknál, ahol a primícia manuductori tisztét dr. *Lakatos Ottó* minorita plébános fogja betölteni, míg a szónoklatot *Szöcs Didák* hittanár mondja. A szentmise alatt csak a rokonság foglalhat helyet a szentélyben, idegeneknek tilos a bemenet. A mise végeztével a fiatal pap áldást oszt ki és szüleit szentáldozásban részesíti. Ugyancsak husvét hétfőn tartja *Blédy János* ujaradi elsőmisés pap primiciáját, akit szintén dr. *Pacha* temesvári püspök szentelt fel áldozópappá.

Az Aradi Közlöny

főtéri kiadóhivatala

Bul. Regina Maria 19., a Minorita-templommal szemben. Telefon 151.

Apróhirdetéseket este 9 óráig elfogadunk.

ziós előadások és közvetítések számára... Innen azután olyan dolgokat fogunk közvetíteni, amire ma még a legvérmesebb televíziós-optimista sem számít... A B. B. C. lehetőleg minden este alkalmat fog szolgáltatni előfizetőinek a televíziós leadásokban való gyönyörködésére. *E közvetítésben epügy lesznek rendes színelőadások és színpadi produkciók, mint a szabadból való közvetítésnek mindentéle tájtája.* Szóval: körülbelül mindaz meglesz ebben, amit eddig — csak hangban tudott nyújtani a rádió!

— Ami már most a televízió technikai fejlődését illeti, megállapíthatom, hogy ezek az új leadások tisztaságban és a részletek gazdagságában egészen közel fognak állani a százszázalékos tökéletességhez. Nagy előnyt jelent az is, hogy azoknak a készülékeknek a legnagyobb része, amelyeket a televíziós kereskedelem a legutóbbi hetekben piacra dobott — egyszerű és a lehetőséghez képest olcsó.

— Am a televíziós világmozgalom nem áll meg — a pusztá tömegszórakoztatásnál. Egyik világjelentőségű „mellékterményében” minden eddigi eredményét felülmulni látszik... S ez: a „televíziós-telefon” találmánya. Most érkezünk el az első komoly, sőt szerintem világjelentőségűen komoly lépéshez a televíziós-telefon gyakorlati megvalósítása és elterjesztése terén... Párisi fiókvállalatunk nemrég rendelést kapott egy teljes, nagy televíziós-telefonberendezés készítésére és felszerelésére. Ezt a rendelést már teljesítettük is, sőt a készüléket már be is vezettük és üzemképes állapotba is hoztuk a páris—lyoni vonalon. Anynyit jelent ez, hogy ma már Párisból bárki oly módon telefonálhat Lyonba, hogy az illetőt, a kivel beszél, egyszersmind látja is...

Influenza elleni „Nazocyl“-orrhéncsöt Kaplato minden gyógyszerertárban. Szondy gyógyszerész
védekezésre használjon valódi indiai védjegygel. Képzett: Arad, Str. Consistoriului. Tel.: 6-61.

Elkészült az új rádiótörvény javaslata

„Minden polgárnak jogában áll készülékét zavartalanul használni”

Bucurestiből jelentik: Ma törvényjavaslatot nyújtottak be a Kamarában, amely a rádióhallgatók védelmére szolgál. A javaslatban zavartalan rádióvételek igyekeznek biztosítani a rádió előfizetőinek. Ezt szögezi le a törvényjavaslat első pontja, amely így szól:

— Minden polgárnak, akinek rádiója van s aki az előfizetési díjakat fizeti, jogában áll zavartalanul használni készülékét, anélkül, hogy a vételt más elektromos gépek megzavarhatnák.

Kimondja a javaslat, hogy a postavezérlő igazgatóságnak jogában áll minden elektromos készülék kicserélését elrendelni, amely zavarja a vételt. A belügyminiszter a törvény életbeléptetésétől számított két hónapon belül elrendeli, hogy az egyes városok vezetősége a törvény intézkedései alapján szabályrendeletet készítsenek a zavartalan rádiózás érdekében. A gyárak kötelesek lesznek megfelelő készülékeket alkalmazni, amelyek megakadályozzák a zavarokat. Azokkal szemben, akik nem vetik alá magukat a törvény rendelkezéseinek, retorziót alkalmaznak és első ízben 10.000 lejűl 500.000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtják, visszaesés esetén pedig leállítják üzemüket mindaddig, amíg az előírt változtatásokat el nem végzik. Még az állami üzemek sem mentesek ezen rendelkezés alól. A rádiózás zavartalanágát biztosító szabályrendeletek folyton változhatnak, olyan mértékben, ahogyan azt a technika folytonos fejlődése előírja. A büntetések összegyűjtött összegeiből új adóállomásokot állítanak fel.

Kétévi vizsgálat után megszüntették az eljárást a temesvári Rokkantségélyző vezetősége ellen

Az igazgatóság bünvádi feljelentést tesz az egyület rágalmazói ellen.

Temesvárról jelentik: Közel két évvel ezelőtt a temesvári Munkások Rokkantségélyző és Nyugdíjgyűlése temesvári fiókvezetősége ellen az egyület hét tagja különböző visszaélések címén bünvádi feljelentést tett az ügyészségnek. A feljelentés alapján meginduló vizsgálat csaknem két éven keresztül tartott és abban részt vettek a munkaügyi miniszterium kiküldött vizsgálóbiztosai is. A megejtett tanúvallomásokból azonban semmiféle konkrét adatot nem lehetett megállapítani az állítólagos vádakkal kapcsolatban és a miniszteriumi kiküldöttek ilyen értelemben tettek jelentést az ügyészségnek.

Miután sem ezen vizsgálati jelentésből, sem a beidézett számtalan tanúvallomásból egyetlen vádpont sem lett beigazolva, ellenben beigazolást nyert az, hogy az egyület központi vezetősége mindenkor alapszabályszerűen és tagjai javára járt el, ennek következtében a vizsgálóbíró a főügyessel egyetemben a büntető eljárást a vizsgálat eredményéhez képest teljesen beszüntette, mert a büntetőtörvénykönyvben felsorolt, vagy más büntető cselekedet elkövetése egyáltalán nem áll fenn.

A vizsgálóbíró megszüntető végzését a feljelentők megelégedték a Táblához, amelynek vádpanácsa most tárgyalta az ügyet. A vádpanács jóváhagyta a vizsgálóbíró megszüntető végzését s ezzel teljesen megdöntötte az egyület vezetősége ellen felhozott vádakat.

A vádpanácsi döntés alapján a megrágalmazott vezetők most hatóság előtti rágalmazás vétsége miatt pert indítottak a feljelentők ellen. Ezzel kapcsolatban igazgatósági ülést hívtak össze, amelyen az alapszabályok idevonatkozó pontja értelmében a feljelentőket kizárták, illetve törölték a jegyzék sorából.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Bizonytalan a márciusi illetmények és nyugdíjak kifizetése

Aradra érkezett miniszteri rendelet szerint a februári hátralékos utalványokat kell elsősorban kiegyenlíteni — A befolyt adókat még mindig teljes összegben kell beszolgáltatni a Banca Nationala fiókjához

Az aradi pénzügyigazgatóság — mint az Aradi Közlöny arról részletesen beszámolt — táviratilag fordult a pénzügyminiszteriumhoz, amelyben az esedékes március havi fizetések és nyugdíjak kiutalását kérte. A szükséges hat millió lej helyett a miniszterium csupán másfélmillió lejt engedélyezett a hátralékos fizetések és nyugdíjak kiegyenlítésére. A sürgető táviratokra a miniszteriumtól rendelet érkezett, amely megtiltotta, hogy a miniszterium a kiutalásokat táviratilag kérje s ezt azzal indokolták meg, hogy a miniszterium idejekorán gondoskodott a szükséges összegek utalványozásáról. Annál nagyobb meglepetést keltett az a rendelet, amely ma érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz és amelynek értelmében a miniszterium utasítja a pénzügyigazgatót, hogy a március havi illetményeket és nyugdíjakat mindazideig nem szabad folyósítani, amíg a február havi hátralékos kiutalások teljes összegben kiegyenlítve nincsenek.

Kérdést intéztünk erre vonatkozólag Caba Gyula aradi pénzügyigazgatóhoz, aki kijelentette, hogy az aradi pénzügyigazgatóságnál lévő február havi kiutalások összege többmillió lejt tesz ki, amelyre azonban akreditívét még mindig nem küldött le a miniszterium. Mivel az összes befolyt összegeket a Banca Nationala aradi fiókjához kell beszolgáltatni az elmúlt év decemberében kiadott miniszteri rendelet értelmében, ugyszólván semmi remény nincs arra, hogy a február havi kiutalásokat rövidesen kifizethessék. Ez pedig nem jelent egyebet, mint azt, hogy a tisztviselők és a nyugdíjasok március havi illetményeiket csak hónapok elmúltával kaphatják meg. Erre vonatkozólag a pénzügyigazgatóság távirati felkeresést intézett a miniszterhez és ebben sürgős intézkedést kért.

Scribanu György dr. prefektus, aki ma érkezett haza Bucurestiből a február havi hátralékos nyugdíjak kifizetésére egymillió lejről szóló, a február és március havi tisztviselői

= Változatlan a magyar bankkamatláb. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint, a Nemzeti Bank főtanácsának ülésén, a gazdasági- és hitelviszonyokkal kapcsolatosan, tárgyalás alá került a bankkamatláb kérdése is. A főtanács megállapodott abban, hogy a mai helyzet mellett nem lehetséges a kamatláb leszállítása.

= A német birodalmi bankkamatláb 4 százalék. Berlinből jelentik: A német birodalmi bankok kamatlábát további intézkedésig évi 4 százalékban állapították meg.

— A „Consum” új száma. Az agrárkonverzió a romániai pénzügyintézeteket új szituáció elé állítja. Az egységes bankárszervezet megerősítéséről ír a „Consum” legújabb száma, dr. Hegedüs Lóránt nyug. magyar pénzügyminiszter nyilatkozata kapcsán. A Kreuger-tröszt helyzetében beállott változás hatása az európai pénzügyi piacokra, a szeszmonopólium újabb fejleményei, vezető külföldi érdekeltségű bucaresti-i pénzügyintézetek mérlegkritikája, közmunkák, közszállítások, adóügyi tudnivalók olvashatók a „Consum” legújabb számában. Kérjen mutatószámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

fizetések folyósítására pedig 2 millió lejről szóló akreditívét hozott magával. Természetesen, hogy a prefektus által lehozott utalványok kifizetése csak abban az esetben történik meg, hogyha a miniszterium felhatalmazást ad, hogy a beszolgáltatott összegek közül a hárommillió lejt a pénzügyigazgatóság visszatarthassa.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállalunk felelősséget
Felhívás!

Gantner Mátyás, Str. Marasesti No. 2., kereskedő üzletét egyik ügyfelem átvenni szándékozik. Felhívom a hitelezőket, 5 nap alatt jelentsék be követeléseiket irodámban a törvényes következmények terhe alatt.

Arad, 1932. március hó 31.

Dr. Kelo Sándor
ügyvéd,
Str. Consistoriului No. 5.

Frick József és Frick Ferenc mint gyermekei, úgy a saját, mint az alóírottak nevében is a legbensőbb szomorúsággal, de a Mindenható szentes akaratában való meggyugvással tudatják, hogy a legjobb édesanya, illetve nagyanya, dédanya, anyós és rokon

Özv. Frick Antalné szül. Blaha Antonia,

f. hó március 20-án, d. u. 5 órakor áldásos életének 90-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest jobblétre szenderült.

Az Istenben boldogult lélt tetemeit f. é. március hó 22-én, délután fél 4 órakor fogjuk a felsőtemető halottas házából a rom. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és az ugyanottani családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise-áldozat a megboldogult lelki üdvéért f. hó 30-án, délelőtt 9 órakor fog a főtisztelendő Mimorita-atyák templomában az Egek Urának bemutatni.

Pihenése csöndes, emléke áldott legyen!

Arad, 1932. március hó 20.

Frick Józsefné sz. Müller Mária, Frick Ferencné szül. Thurzó Szidónia menyei, Hoffmann Béla és neje szül. Frick Emilia, ifj. Frick József és neje szül. porenzai Witwicki Irma unokái, ifj. Hoffmann Béla, Hoffmann Magdus, legifj. Frick Józseika unokái.

Minden külön értesítés helyett.

Limbeck, Fabrica de oșciuguri și întreprindere de îmormântări. Arad, Piața Avram Iancu 22. (Szabad-ság-tér. Színház-épület.)

